

KERKBEHEER

In deze uitgave:

- Het eerste deel van het jaarverslag van de RPG over Kerkbalans 2012
- Actualiteiten naar aanleiding van de op 15 september jl. gehouden hoofdbestuursvergadering
- Een uitgebreid overzicht van de activiteiten die de provinciale afdelingen van de VKB dit najaar ten behoeve van de leden van de VKB organiseren
- Een informatief artikel van mr. J. Kos over aftrek van kerkelijke giften en het afzien van vergoedingen

VERENIGING VOOR

KERKRENTMEESTERLIJK

BEHEER IN DE PKN

van hoogevest architecten

Bureau voor Architectuur en Restauratie
Bureau voor Consultancy
Bureau voor Architectuurhistorie Kariatiden

nieuwbouw
restauratie
onderhoud
herinrichting
herbestemming

Westsingel 9
3811 BA Amersfoort
033 4631705 | bureau@vanhoogevest.nl
www.vanhoogevest.nl | www.bouwenophistorie.nl

KERKORGELBOUWERS

J.L. VAN DEN HEUVEL

vdheugel.orgelbouw@wxs.nl <http://vandenheugel-orgelbouw.nl>

Amstelwijckweg 44, 3316 BB DORDRECHT Tel. 078 6 17 95 40

SLOOFF - ORGELBOUW
www.sloofforgelbouw.nl

Luijtenstraat 17
2941 CE Lekkerkerk

Tel.: 0180—68 15 62
e-mail: info@sloofforgelbouw.nl

Nieuwbouw
Restauratie
Stemmen en
Onderhoud

De kracht in vellen offset.

 Roto Smeets

Roto Smeets GrafiServices

Een bedrijf dat vecht voor
de successen van zijn klanten.
Of het nu gaat om vellen offset,
pre-media, nabewerking,
pre-distributie of distributie...
Superstrong, sharp, safe & fast.

GrafiServices

T 030 - 282 28 22
T 040 - 250 50 00
www.rsgrafiservices.nl

Cantor gaat volledig op de digitale toer...met de best verstaanbare kerkgeluidsinstallaties

Wij zijn genomineerd door Nederlandse kerkbesturen en rentmeesters van de grootste kerken als vakbedrijf..

Volledige besturing vanaf een laptop, Ipad en een speciale kosterregeling die gemonteerd kan worden in bijvoorbeeld de kosterbank voor noodzakelijke inregelingen

Instelbare presets zoals:

1. voorgangers met zachte stem,
2. voorgangers met harde stem,
3. volle kerk,
4. halfvolle kerk,
5. etc. etc.

Maar bovenal sterk verminderde galmwerking van de kerkzaal door exclusieve digitale geluidsruilen die ter plaatse gevoed worden uit het lichtnet zonder extra versterkers.

24 uurs service
overal in Nederland

Onze kennis van zaken
zetten we feilloos om in adviezen
voor de meest geschikte apparatuur
en het beste geluid ook in úw kerk!!!

Dialog Church Sound

☎ 040 – 2420840

🌐 www.cantorsound.nl

Bolognalaan 6

✉ 040 – 2426125

✉ info@cantorsound.nl

5632 RL Eindhoven

Dialog Church Sound ... van het goede het beste!

Sacramentskerk klooster Brakkenstein in Nijmegen

Een **goede verstaanbaarheid** in de kerk is niet altijd eenvoudig te realiseren. Door een veelheid aan akoestische factoren is het nodig een professionele en ervaren partner in te schakelen.

Schaapsound is dé leverancier op het gebied van kerkgeluids-installaties, projectie en videoapparatuur en moderne oplossingen voor de kerktelefoon.

Niet alleen door jarenlange ervaring in honderden kerken, maar ook door ons specialisme in het zelf ontwikkelen van hoogwaardige, innovatieve producten. **Zo kunnen we optimaal inspelen op uw specifieke situatie.**

schaapsound

Ridderkerk: Kaartenmakerstraat 18, 2984 CB; Tel. 0180 41 46 00 Zwolle: Baileystraat 2a, 8013 RV; Tel. 038 785 19 77
www.schaapsound.nl info@schaapsound.nl

Optimaal sparen? SKG!

Gemeenten en kerken die behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland kunnen bij Stichting Kerkelijk Geldbeheer sparen, lenen en hun betalingsverkeer regelen. Bovendien biedt SKG Online u de mogelijkheid digitaal betalingen te verrichten. SKG werkt zonder winstoogmerk. Met gunstige rentepercentages en lage kosten voor betalingsverkeer.

Want ons motto is: *Geld van de kerk voor de kerk!*

www.skggouda.nl

Gespecialiseerd in **restauratie** en **onderhoud** van uw **kerkgebouw**

Kijk voor referenties en meer info op www.denhoed.nl

■ RESTAURATIE ■ ONDERHOUD ■ NIEUWBOUW

dekkerdrukwerken

hortensiastraat 10, 8903 JN leeuwarden
telefoon: (058) 233 00 00 www.dekkerdrukwerken.nl
u kunt nu ook via onze website bestellen, zie "webdrukkerij"

VOORDELIGE COLLECTEBONNEN

1,00	1,25	1,50	2,00	2,50	5,00
1,00	COLLECTEBONNEN				5,00

ins
ur
klepel
klokken
minuten
wijzerpl
betrouw
renovatie
onderhoud
luidklokken
klokkenspele
torenuurwerk
adv

Nabben
klokkenservice
Velhorstweide 18
5709 MJ Helmond
Tel: +31 (0)6 55330003
web: www.klokkenservice.nl
e-mail: info@klokkenservice.nl

PARTNER VOOR UW:
LUIDKLOKKEN WIJZERPLATEN
TORENUURWERKEN KLOKKENSPELEN
VERGULDWERKEN ONDERHOUD EN ADVIES

Betrokken en Betrouwbaar

Verstegen accountants en adviseurs is een landelijk opererende organisatie voor meer dan 100 kerkelijke instellingen. Ons kantoor is deels voortgekomen uit de Nederlandse Hervormde Kerk en beschikt over specifieke deskundigheid op uw terrein.

cijfers zijn overal

U MOET ER BLIND
OP KUNNEN VERTROUWEN

De specialist voor kerkelijke instellingen verzorgt voor U

Controle of beoordeling van de jaarrekening

Financiële administratie

Traktement- en salarisadministraties

Advies inzake Juridische en Fiscale vraagstukken

Noordendijk 189
Postbus 574
3300 AN Dordrecht
T. (078) 648 15 55

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

VERSTEGEN

accountants en adviseurs

KERKBEHEER

Colofon

Dagelijks bestuur VKB

Mr. P.A. de Lange, Piershil, voorzitter
 Drs. C. de Raadt, Bodegraven, vice-voorzitter
 H. Jonkvorst, Woudenberg, secretaris
 W.G. Roseboom, Nieuwegein, 2e secretaris-penningmeester
 Ing. D.J. van Cuilenburg AA/MA, Leiden, penningmeester
 mevr. E.J. Steensma-Dijk, Buitenpost, lid
 M.G.R. Barendrecht, Maassluis, lid
 Prof. ir. M.J.L. Tiernego, Breda, lid
 ir. B.P. de Wit RTD, Sprang-Capelle, lid.

Ereleden

D.G. Bijl, Th.L. van Hazel en
 drs. G. van Soest

Redactie

W.G. Roseboom, voorzitter, J.C. Riemersma,
 H.L. Roth en R.M. Belder, eindredacteur

Centraal Bureau

Nicolaas Maessingel 271D,
 3311 KS Dordrecht
 E-mail: info@kerkrentmeester.nl;
 Tel. 078 - 639 36 66, fax. 078 - 631 59 49
 Website: www.kerkrentmeester.nl

Postadres administratie en redactie

Postbus 176, 3300 AD Dordrecht

Abonnementen

Abonnementsprijs per jaar voor leden van de VKB: 1 t/m 5 abonnementen € 22,- per abonnement; 6 t/m 10 abonnementen € 20,- per abonnement en 11 en meer abonnementen € 18,- per abonnement.
 Abonnementsprijs voor niet-leden € 25,- per abonnement.
 Deze prijzen zijn exclusief 6 pct. BTW.
 ISSN 1568-8712

Vormgeving

Grafisch Bureau DUS BV, Rotterdam

Druk

Roto Smeets Grafiservices

Oplage

7.000 ex.
 © oktober 2012

Foto omslag

Grote kerk van de hervormde gemeente te Dordrecht.

INHOUD

Pensioenvoorziening predikanten	335
Jaarverslag RPG Kerkbalans 2012 (1)	337
Kalender voor kerkrentmeesters	338
Verslag workshop VKB-Congres 21 april 2012	339
Kerkbalans 2013	340, 343, 352, 355, 358, 359
Actualiteiten uit het hoofdbestuur	341
Verplichte melding door werkgever van afgedragen premies bij jaaropgave	343
Met Kerkbalans het jaar rond	344
Voorlichtingsboekje "Ruimte"	344
Het charmante orgel van It Heidenskip gerestaureerd	345
Hervormd Kralingen kampt met verliezen	346
Pieter Stuyvesantkerk Peperga te koop	346
Agenda voor kerkrentmeesters	347
Protestantse gemeente "Nieuwland" nam "De Munnik" in gebruik	348
Kerk Baaium weer in gebruik	350
Renovatie geeft Amersfoorts kerkgebouw open uitstraling	350
Reil-orgel in Trinitaskerk Heerenveen	350
Symposium over (on)beheersbaar erfgoed	351
Bijzonder monumentenboek voor prof. mr. Pieter van Vollenhoven	352
Aftrek van kerkelijke giften en afzien van vergoedingen	353
De orgelbank	353
Nieuwsbrief SBKG Gelderland	354
Jubilea protestantse gemeenten Budel en Weert	354
Koninklijke onderscheiding voor de heer F. Heikens	354
Nieuwe consistorie voor hervormde gemeente Aalst	356
Jeugd&Kerk	357
€ 27 Miljoen voor restauratie van zes kerken	358
Insignes voor ambtsdragers en overige vrijwilligers	359
Onderscheidingen van de VKB	360

Voorzitterskolom

Mr. Peter A. de Lange

Pensioenvoorziening predikanten

Ten aanzien van de arbeidsvoorwaardenregelingen van de Protestantse Kerk in Nederland is er onderscheid tussen de regeling voor de kerkelijke medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland en de arbeidsvoorwaarden van de predikanten voor gewone werkzaamheden. Bij de laatste categorie gaat het om de zogenoemde gemeentepredikanten. Een predikant in algemene dienst valt onder de regeling voor de kerkelijke medewerkers, net als een kerkelijk werker, een koster, een kerkmusicus of een andere medewerker van een plaatselijke gemeente of van de landelijke kerk.

Voor de kerkelijke medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland (en van de rechtsvoorgangers) is er in de loop van de tijd al veel veranderd op het gebied van de pensioenvoorziening. Na de Tweede Wereldoorlog werd het belang van een goede pensioenvoorziening steeds groter. In eerste instantie was er geen algemene verplichting, maar geleidelijk ging het via de arbeidsovereenkomsten tot een algemene verplichtstelling.

In 1954 werd bijvoorbeeld het pensioenfonds "Samenbinding" opgericht bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Kerken en instellingen (ook van buiten het kerkverband) konden zich op basis van vrijwilligheid aansluiten. In 1967 konden kerkelijke gemeenten zich ook aansluiten bij PGGM (Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen). Dat bracht een aanzienlijke verschuiving teweeg. Pensioenfonds "Samenbinding" werd geleidelijk meer een fonds voor de kosteren. Verschillende argumenten brachten de Protestantse Kerk in Nederland ertoe om per 1 september 2005 de pensioenregeling een verplicht karakter te geven voor alle werkgevers van de Protestantse Kerk in Nederland. Het creëren van rechtsgelijkheid tussen alle medewerkers was één van de argumenten.

Het gaat om een flinke groep mensen. Cijfers van PGGM/PFZW laten zien dat er per 1 januari 2012 omstreeks 3.700 personen (omstreeks 2.000 fte) als arbeidsvolume in de verplichte pensioenregeling waren opgenomen.

De predikanten voor gewone werkzaamheden hebben een andere route qua pensioenregeling. De Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland is per 1 januari 2005 — als logisch gevolg van de kerkvereniging per 2004 — ontstaan uit een fusie van de Stichting voor de Predikantpensioenen in de Nederlandse Hervormde Kerk, de Stichting Emeritaatsfonds Gereformeerde Kerken in Nederland en de

Stichting Risicoverzekering 1979 der Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden. Op basis van ontwikkelingen in de kerk en ontwikkelingen binnen de pensioensector is besloten om de pensioenvoorziening onder te brengen bij de Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) en om het arbeidsongeschiktheidspensioen onder te brengen bij verzekeraar Aegon. Bij het besluitvormingsproces is zowel het pensioenfonds voor de predikanten betrokken (opgebouwde rechten) alsmede de kerk (nieuwe regeling). Het definitief worden van de besluiten is mede afhankelijk van instanties als AFM en DNB. Vanaf het moment dat de plannen definitief zijn, is de hele arbeidspopulatie binnen de Protestantse Kerk in Nederland ondergebracht bij één en hetzelfde pensioenfonds. Een meer gedetailleerd artikel over de toekomst van de pensioenvoorziening van de predikanten van de hand van de directeur van het pensioenfonds voor de predikanten publiceren wij in de volgende editie van "Kerkbeheer".

Wat zijn de financiële gevolgen voor de bijdragen van de gemeenten? Los van mogelijke toekomstige (extra) premie aanpassingen is het vergelijkbare totale premievoordeel op dit moment omstreeks € 6 miljoen. Dat voordeel komt ten goede aan gemeenten en predikanten. Bij een huidige verdeling zit er dan toch omstreeks € 3 miljoen voordeel voor de gemeenten in het verschiet. Als de regeling definitief doorgaat komt er ook nog een afrekening met terugwerkende kracht tot 1 juli 2012. Na de sombere prognose van de resultaten van Kerkbalans nu een financiële meevaller!

Liturgisch vormgeven
aan historische interieurs

www.pimvandijkdesigns.nl

telefoon 0575-52 88 03

De VKB heeft in samenwerking met Marsh en Mercer het totaalpakket aan collectieve polissen verbeterd. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schaden melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen:

Marsh:

- bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- brandverzekering
- fraude- en berovingverzekering
- wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- rechtsbijstandverzekering

Mercer:

- groepsreis/ongevallenverzekering
- ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- persoonlijke ongevallenverzekering
- vervangingsverzekering predikanten
- verzuimverzekering
- WGA hiaatverzekering
- zorgverzekering

Uw contactpersoonPieter Stoeltie | T: 020 -54 17 539 | E: info.vkb@mmc.com**Uw contactpersoon**Tibaut Gaspers | T: 010 - 40 60 964 | E: info.vkb@mmc.com

Enkele beleidszaken van de RPG

In september jl. bracht de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) het verslag uit van de actie Kerkbalans 2012 die onder het motto "Wat is de kerk jou waard?" van 15 tot 29 januari 2012 gehouden werd. In deze editie van "Kerkbeheer" wordt het eerste deel opgenomen.

1. Doelstelling

De Raad voor de Plaatselijke Geldwerving van de Protestantse Kerk in Nederland (RPG) stelt zich ten doel het bevorderen en stimuleren van de geldwerving ten behoeve van het kerkenwerk in de plaatselijke gemeenten. De belangrijkste activiteit op dit vlak is het ondersteunen van de actie Kerkbalans, de belangrijkste inkomstenbron van de gemeenten in de Protestantse Kerk.

Deze interkerkelijke actie wordt gecoördineerd door de Interkerkelijke Commissie Geldwerving (ICG), waarin de RPG met twee leden en twee adviseurs vertegenwoordigd is.

2. Kerkbalans nieuwe stijl

Zes jaar geleden introduceerde de ICG de vernieuwde strategie van Kerkbalans — Kerkbalans Nieuwe Stijl (KBNS). Kernbegrippen daarvan zijn *verbreden* (randkerkelijken en niet-betalende leden uitdagen om aan Kerkbalans te gaan bijdragen) en *verdiepen* (betalende leden vragen om een extra inspanning). Tijdens de persconferentie ter gelegenheid van de start van de actie Kerkbalans 2012 zijn de uitkomsten van het rapport van de Evaluatie Kerkbalans Nieuwe Stijl van de ICG gepresenteerd. Belangrijke constatering, grotendeels in lijn met de in het verslag van de actie Kerkbalans 2011 opgenomen uitkomsten voor de protestantse gemeenten, zijn dat

- de strategie van Kerkbalans Nieuwe Stijl effectief is, maar dat
- veel gemeenten en parochies nog niet (alle elementen van) Kerkbalans Nieuwe Stijl toepassen.

In het rapport zijn tevens indicaties

te vinden van de redenen van de beperkte toepassing van Kerkbalans Nieuwe Stijl. Deze indicaties zijn de basis geweest voor interne reflecties binnen ICG en RPG, met als uitkomst:

- Uitvoeren van Kerkbalans Nieuwe Stijl is mogelijk te ingewikkeld voor gemeenten, waarin nu eenmaal meestal geen communicatieprofessionals beschikbaar zijn.
- Vaak lijkt een urgentiebesef bij gemeenten te ontbreken.
- Gemeenten kiezen soms liever voor saneren dan voor méér inkomen genereren.
- Gemeenten hebben vaak niet de menskracht om een vernieuwingsproces voor Kerkbalans op te zetten
- "Verbreden" is eerder een missionair- dan een geldwervingsonderwerp (dus moet door de gehele kerk/kerkenraad worden opgepakt en niet alleen door de verantwoordelijken voor de geldwerving).

3. Geldwervingsstrategie vanaf 2012

Uit de voorlopige resultaten van Kerkbalans 2012 blijkt dat er nu toch echt rekening moet worden gehouden met daling van de inkomsten uit Kerkbalans bij de gemeenten. Tegelijkertijd blijkt uit het bovenstaande dat veel kansen voor verbetering van de inkomsten nog onbenut zijn.

In samenwerking met de Dienstenorganisatie wordt daarom een plan uitgewerkt dat voorziet in:

- Stimulering van gemeenten om het geldwervingsproces daadwerkelijk op te pakken.

- Mobilisering van vrijwilligers plaatselijk, regionaal en landelijk, als ondersteuningsgroep voor gemeenten.
- Inzet van betaalde krachten vanuit de Dienstenorganisatie voor coördinatie, coaching/training van vrijwilligers, en deskundige hulp bij analyse en specialistische geldwervingsonderwerpen (zoals fiscaliteit).
- Een projectmatige aanpak waarin alle bij het proces betrokken partijen [onder meer de Raad Plaatselijke Geldwerving (RPG), de Kerkbalansadviseurs, de Regionale Colleges voor de Behandeling van Beheerszaken (RCBB's), de Regionaal Adviseurs Classicale Vergaderingen (RACV's), de gemeenteadviseurs kerkbeheer van het programma Institutionele Ondersteuning IO, de gemeenteadviseurs van het programma Kerk in Ontwikkeling (KIO), en betaalde krachten van de afdeling Communicatie en Fondsenwerving (C&F)] hun activiteiten onderling afstemmen.

4. Kerkbalansadviseurs

In het bovenstaand proces zal een belangrijke rol worden toebedeeld aan de vrijwilligers-Kerkbalansadviseurs. Momenteel is een viertal adviseurs actief met een rayon dat grotendeels samenvalt met de regio-indeling van de Protestantse Kerk in Nederland. Zij kunnen gemeenten die Kerkbalans Nieuwe stijl willen gaan toepassen een maatwerkadvies geven, dat in een tweetal bezoeken (meestal eerst aan het college van kerkrentmeesters, daarna aan de hele kerkenraad) vorm krijgt. Tot 2008 werden de kosten van inschakeling van deze

adviseurs gedekt door een subsidie van de Protestantse Kerk in Nederland; vanaf 2009 wordt aan gemeenten een beperkte kostenvergoeding gevraagd.

5. Samenstelling van de RPG

De Raad heeft afscheid genomen van ds. Gertjan Robbemonnd die gedurende zeven jaar (feitelijk vanaf de start van Kerkbalans Nieuwe Stijl) de voorzittershamer heeft gehanteerd. Zijn rol is overgenomen door mevr. ds. Leonie Bos, predikant te Gouda. Daarnaast is de heer Willem Roseboom als lid toegetreden tot de Raad, als afgevaardigde van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer. De heer Jan van der Boon nam afscheid van de Raad als adviseur vanwege zijn pensionering. Er is nu nog één vacature voor een lid van de Raad; er wordt gewerkt aan een profielschets waarna tot werving en selectie kan worden overgegaan, hopelijk nog dit jaar.

6. De actie Kerkbalans 2013

Het campagnebeeld en het campagnethema van Kerkbalans is bij de actie in 2013, net als vorig jaar: **Wat is de kerk mij (jou/u) waard?** Gemeenteleden, betalend en niet-betalend, worden uitgedaagd over die vraag na te denken. Het thema wordt met nieuwe, verfrissende fotografie en gevat in een tekstballon met een kenmerkende, in de toekomst herkenbare, vormgeving uitgespeeld.

Ook dit jaar is de *Kerkbalans Inspiratiekrant* bestelbaar. De Inspiratiekrant bleek vorig jaar succesvoller dan verwacht: veel gemeenten reikten hem niet alleen aan de Kerkbalans vrijwilligers uit maar aan alle leden, en in sommige gemeenten werd hij zelfs huis-aan-huis verspreid. Doordat de nu verwachte oplage veel hoger is dan vorig jaar in eerste instantie besteld (er zijn drie "herdrukken" geweest) is de prijs per stuk gevoelig verlaagd. Geadviseerd wordt deze krant in voldoende oplage te bestellen.

Tot nu toe kregen kerkrentmeesters informatie over de bestelmogelijkheden rondom Kerkbalans separaat van de VKB en het team LRP van de Protestantse Kerk. Aangezien dit tot onduidelijkheden bij kerkrentmees-

Kalender voor kerkrentmeesters

Om de kerkrentmeester zoveel mogelijk behulpzaam te zijn, worden hieronder enkele activiteiten vermeld die in deze maanden de aandacht van de kerkrentmeesters verdienen.

Oktober:

- Bestelling van foldermateriaal e.d. voor de actie Kerkbalans 2013 bij de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer.
- Betaling aandeel centrale kas.
- Indienen vóór 1 november van de ontwerp-begroting 2013 bij de kerkenraad.
- Herziening van de pachtprizen (aanpassen eens per drie jaar).

November:

- Betaling aandeel centrale kas.
- Betaling kwartaalnota pensioenfonds.
- Publicatie kerkblad over definitieve afwikkeling van de actie Kerkbalans 2012.
- Na voorlopige vaststelling van de begroting 2013 door de kerkenraad, publicatie hiervan in het kerkblad en ter inzage leggen van deze begroting voor gemeenteleden.
- De meerjarenbegroting bijstellen.
- Eerste bespreking in de kerkenraad inzake voorbereidingen van de actie Kerkbalans 2013.
- Bestellen van enveloppen bij de VKB, Postbus 176, 3300 AD Dordrecht, voor de te houden Oudejaarscollecte.

ters kan leiden is deze informatie nu gecombineerd in één mailing die eind augustus, begin september de colleges heeft bereikt. Door betere afstemming tussen LRP en VKB kan een zorgvuldiger afhandeling van de bestellingen worden bewerkstelligd voor gemeenten die van de dienstverlening van LRP én VKB gebruik maken.

Het downloaden van de beelden en teksten vanaf de website www.kerkbalans.nl van de nieuwe campagne is vanaf september weer mogelijk. Aangeraden wordt om, bij de productie van eigen Kerkbalans drukwerk, gebruik te maken van het landelijke Kerkbalans logo en de landelijke campagnebeelden. Daarmee profiteren colleges van kerkrentmeesters van de kracht van een sterk merk: Kerkbalans!

De actie Kerkbalans 2013 zal worden gehouden van 13 t/m 27 januari 2013. Als colleges van kerkrentmeesters daarbij hulp nodig hebben van de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving, dan kunnen zij, zoals altijd, een beroep doen op de Raad.

■ Service: beoordeling teksten van brieven en folders

Sinds enkele jaren biedt de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG), ter ondersteuning van de actie Kerkbalans, aan colleges van kerkrentmeesters de mogelijkheid om folderteksten of teksten voor brieven die voor een bepaalde doelgroep bestemd zijn, door deskundige tekstadviseurs te laten beoordelen.

Tekstschrijvers die de RPG hierbij behulpzaam zijn, beoordelen dan uw tekst(en) en doen zo nodig suggesties voor verbeteringen. Het is wel nodig dat u daarbij duidelijk aangeeft voor welke doelgroep de brief of folder bestemd is. Wie van deze service gebruik wil maken, kan de tekst(en) van brieven of folders per e-mail sturen aan het e-mail-adres: RMBelder@hetnet.nl, waarna deze aan een deskundige wordt voorgelegd. Na enkele dagen wordt de geadviseerde en eventueel herziene versie terug gemaïld. Aan deze service zijn geen kosten verbonden.

“Combinatie kerkrentmeester en duurzaamheid”

De heer E.J. (Evert Jan) Hazeleger is sinds begin 2011 werkzaam als programmamanager Kerk in Actie. In die functie is hij verantwoordelijk voor al het werk van Kerk in Actie op het gebied van Zending, Diaconaat wereldwijd en in Nederland. Tijdens het VKB-Congres van 21 april 2012 leidt hij het dit onderwerp “Duurzaamheid” in. De workshop wordt geleid door prof. ir. M.J.L. Tiernego, terwijl het verslag van de hand is van mevr. H. van Rijssen.

“De kerkrentmeester en duurzaamheid: een vanzelfsprekende combinatie die de kerkelijke gemeente energie geeft” is de titel van de inleiding van de heer E.J. Hazeleger. In zijn inleiding staat de heer Hazeleger erbij stil dat duurzaam leven een levenswijze inhoudt, waarbij gewerkt wordt aan het herstel van het evenwicht tussen geld verdienen en de aandacht voor mensen en natuur. Het gaat over rechtvaardigheid en een eerlijke, wereldwijde verdeling van hetgeen God ons met de schepping aan mogelijkheden heeft gegeven. Het huidige gebrek aan evenwicht schaadt allerlei mensen, waaronder veel mensen in de armere landen. In de visienota van de Protestantse Kerk “De hartslag van het leven” wordt eveneens een oproep gedaan om duurzaam samen te leven.

Samenleving kan bederven

Een samenleving kan bederven door tirannie, hebzucht, materialisme en verkwisting. En ook door gebrek aan zorg, door gemakzucht of agressie. Daar moeten we van worden verlost, als mens en als samenleving. In navolging van Jezus en in verbondenheid met God en met elkaar ontdekken we het goede leven van Gods koninkrijk, dat zichtbaar wordt in de manier waarop we omgaan met de schepping en de samenleving, in het besef dat we niet

E.J. Hazeleger.

kunnen doorgaan met onze huidige levensstijl.

In de visienota wordt een zorgzame omgang met de schepping niet gescheiden van zorg voor ouderen, vreemdelingen en de aandacht voor kwetsbaarheid en eindigheid van het leven.

De kerk is hierbij bedoeld als een plaats om te leren wat echt samenleven is, waarbij de kerkrentmeester, natuurlijk als onderdeel van de kerkenraad, een cruciale rol speelt. De kerkrentmeester helpt bij de vertaling van de opdracht van de kerkelijke gemeente in praktisch handelen, door toe te zien op de inzet van middelen, een goede werving en besteding van gelden en het onderhoud van de kerk.

Verminderen, veranderen, vergoeden

Deze plaats geeft de kerkrentmeester de directe mogelijkheid om keuzes, gericht op duurzaamheid, te maken. En eigenlijk, zo stelt de heer Hazeleger, is dat heel eenvoudig. De kerkrentmeester kan handelen op drie terreinen: verminderen, veranderen en vergoeden (de drie V's):

— *verminderen* van het energiever-

bruik is al een manier om een duurzaam beheer van de kerk te bevorderen en duurzaamheid is in dit verband ook goedkoper. Led-verlichting verbruikt ongeveer 8x minder energie dan gewone verlichting en het door de week minder verwarmen van de kerk levert ook al gauw een aantal procenten aan besparingen op, terwijl dit zelfs beter is voor de orgels en de bezoekers nog even behaaglijk in de kerk zitten. Er zijn bedrijven die goed kunnen adviseren t.a.v. het energiegebruik. Maar ook jongeren in de gemeente kunnen hierbij betrokken worden. Vrijwilligers van Together (jongerenprogramma van Kerk in Actie en ICCO) geven hierbij — gratis — praktische begeleiding.

- *Veranderen* kan zijn: het overstappen op groene energie van Greenchoice via collectieve inkoop, maar ook de aanschaf van zonnepanelen en het gaan gebruiken van biologische producten, of Fairtrade producten en materialen. Ook zijn er kerken die duurzaam hebben belegd via Oikocredit of via het FairClimateFund, of hebben geïnvesteerd in windenergie. Veranderen heeft te maken met het geleidelijk overstappen op een duurzame levensstijl.
- *vergoeden* is b.v. het storten van een bedrag in het FairClimateFund, als compensatie voor een grote CO₂ uitstoot. Met dit geld worden mensen in andere delen van de wereld in staat gesteld een beter leven op te bouwen, zonder dat dit een te grote belasting voor het milieu vormt. Ook kunnen fondsen het werkkapitaal van het FairClimateFund vergroten door aan het fonds een rentedragende lening te verstrekken. ►

Eigen mogelijkheden

Na de inleiding van de heer Hazeleger vindt vervolgens o.l.v. de voorzitter, prof. ir. M.J.L. Tiernego, twee keer een levendige discussie plaats. In reactie op de vraag wat kerken inmiddels zelf ondernemen en welke mogelijkheden de kerkrentmeesters zien op het gebied van duurzaamheid, wordt o.a. vanuit de gemeente Nieuw-Lekkerland aangegeven dat al een aantal jaren gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om collectief energie in te kopen. Voor 2013 is dan ook al een nieuw contract afgesloten. De heer Hazeleger verwijst voor het beste aanbod op dit moment qua prijs en duurzaamheid nogmaals naar Greenchoice.

Verschillende gemeenten beperken inmiddels het gebruik van de centrale verwarming. De gereformeerde kerk van Bennekom b.v. voert de doordeweekse temperatuur van 8 tot 9 graden Celsius geleidelijk op naar 19 graden Celsius op zondag; tijdens de tussenzang wordt dan de verwarming alweer lager gezet. En in Landsmeer is in overleg met de orgelbouwer bepaald wat de bovengrens van de luchtvochtigheid in de kerk mag zijn. Door de week is het vrijwel niet nodig om de kerk te verwarmen en gezorgd wordt dat de hoogste temperatuur 's zondags om 10.15 uur is bereikt.

Het getuigt overigens van een verkeerde zuinigheid om de kerk gedurende de week helemaal niet te verwarmen; o.a. met het oog op de luchtvochtigheid dient wel een bepaalde basistemperatuur aangehouden te worden. Verder worden in diverse gemeenten verwarmingsketels vervangen door HRM-ketels en worden koelsystemen vervangen door energiezuiniger apparatuur.

Vermindering CO₂

In reactie op de vraag hoe op plaatselijk niveau de uitstoot van CO₂ verminderd kan worden, wijst de heer Hazeleger op het verminderen van het energiegebruik. Ook het terugdringen van het autogebruik is een manier om de CO₂ uitstoot te verminderen. Kerkgangers kunnen worden gemotiveerd met elkaar mee te rijden of gebruik te maken van de fiets, waarmee ze meteen een goed voorbeeld geven.

Sommige plaatselijke gemeenten beraden zich over de vraag in hoeverre materialen van hout kunnen worden toegepast. De indruk bestaat dat dit alleen voor kleinere vertrekken van toepassing kan zijn en niet voor grote ruimtes. Er bestaan overigens bedrijven die hierover kunnen adviseren. Door een van de deelnemers wordt opgemerkt dat in zijn gemeente via het kerkblad een oproep is gedaan om in contact te komen met mensen die beschikken over de juiste "know-how" op het gebied van energiebesparing, duurzaamheid, etc. Op deze manier is een aantal lokale ondernemers en gemeenteleden enthousiast aan de slag gegaan. De heer Hazeleger geeft aan dat een dergelijke betrokkenheid vanuit de plaatselijke gemeente zeer zeker is toe te juichen, maar dat daarbij het aspect van deskundigheid niet uit het oog mag worden verloren.

Tijdens beide workshops komt de vraag naar voren of kerken nog in aanmerking kunnen komen voor subsidie bij de aanschaf van zonnepanelen. Ook wordt de vraag gesteld of er überhaupt toestemming wordt verleend voor het plaatsen van zonnepanelen op monumentale kerkgebouwen ("zonnepanelen van leisteen zijn er nog niet"). Volgens de heer Hazeleger bestaan hiervoor geen landelijke regelingen en is een en ander afhankelijk is van het beleid dat door provincie, gemeente of monumentencommissie wordt gehanteerd. Organisaties als Natuur en Milieu kunnen behulpzaam zijn bij het vinden van wegen om subsidie aan te vragen.

Subsidie zonnepanelen

Voorgesteld wordt om een keer met Natuur en Milieu, Kerk in Actie, etc. om de tafel te gaan zitten en de mogelijkheden in dezen te bespreken. Wellicht kan — in navolging van de mogelijkheid om gezamenlijk energie in te kopen — ook gekeken worden naar mogelijkheden om als kerken collectief subsidie voor zonnepanelen aan te vragen. Normen, waaraan voldaan dient te worden om het predikaat "duurzame kerk" te verwerven, bestaan overigens niet. De voorkeur van Kerk in Actie gaat ook niet uit naar het

afgeven van een dergelijk predikaat; meer waarde wordt gehecht aan het gezamenlijk opstellen van een checklist met criteria en het afspreken van intenties om een aantal doelstellingen te bereiken op het gebied van b.v. energiebeheer, inkoop, beleggingen en gebruik van duurzame materialen.

De heer Hazeleger geeft aan dat binnenkort een brochure over verantwoord energiegebruik verschijnt, die door de afdeling Kerk en Energie is opgesteld op basis van een onderzoek in 70 gemeenten. Op de website van Kerk in Actie zal hierover t.z.t. nadere informatie te vinden zijn. Ook kan altijd een beroep op de VKB worden gedaan voor advies.

Beide workshops worden afgesloten met een korte film over de verbouwing van de kerk van de protestantse gemeente Winsum tot een goed functionerend gebouw, dat zelf in zijn energie voorziet. Door gebruik van o.a. zonnepanelen, isolatie van wanden, het aanbrengen van een systeem voor bodemwarmte, is een duurzame plaats voor jong en oud ontstaan, waarin de ziel van het oorspronkelijke kerkgebouw weer leeft.

■ Nieuw bij Kerkbalans: 'banners' voor eigen websites

De actie Kerkbalans maakt elk jaar gebruik van allerlei campagnemateriaal, waaronder teksten en beelden die de aandacht vestigen op het motto "Wat is de kerk jou (u/mij) waard?" Plaatselijke kerken en gemeenten kunnen daar in hun lokale acties gebruik van maken. Nieuw zijn dit jaar de zg. "banners": kleine digitale advertenties die gemeenten met een eigen website daarop kunnen plaatsen om de actie nog meer onder de aandacht te brengen. Er zijn zeven banners met wisselende beelden en teksten beschikbaar. Dit actiemateriaal is te downloaden via de websites van de Kerkbalans (www.kerkbalans.nl) en van de VKB (www.kerkrentmeester.nl).

Actualiteiten uit het hoofdbestuur

H. Jonkvorst

Op zaterdag 15 september jl. kwam het hoofdbestuur in vergadering bijeen, waarbij, op een paar andere agenda-punten na, eigenlijk één thema aan de orde kwam, namelijk welk beleid gaat de VKB vanaf 2013 tot en met 2017 voeren. Hiervoor was een aantal notities opgesteld die achtereenvolgens werden besproken. Het is de bedoeling dat de reacties van het hoofdbestuur in deze vergadering hierin worden verwerkt en dat tijdens de hoofdbestuursvergadering van 1 december 2012 het beleidsplan voor de periode 2013 t/m 2017 wordt vastgesteld.

Beleidsplanning en samenhang

De beleidsplanning van de VKB voor deze periode werd geïntroduceerd door de voorzitter, mr. P.A. de Lange. Een beleidsplanning is geen omvangrijk rapport dat voor veel mensen onleesbaar is, maar een helder overzicht wat een organisatie als de VKB op grond van haar doelstelling in de komende jaren voor haar leden (= de plaatselijke kerkelijke gemeenten) wil bereiken. Daarbij moet rekening worden gehouden met de feiten uit het verleden en de situatie nu. En ook moet men zich daarbij afvragen of het resultaat van de afgelopen periode datgene is dat we wilden bereiken. De doelstelling van de VKB wordt samengevat in drie kernwoorden:

- Belangenbehartiging van haar leden;
- Dienstverlening aan haar leden en de Kerk; en
- Kennisinstituut voor haar leden en de Kerk.

Om op grond van deze doelstelling het werkveld van de VKB goed in beeld te krijgen, zijn er vier werkerterreinen te onderscheiden:

- Voor wie doen we het? - werkerterrein "Mensen"
- Waar gebeurt het? - werkerterrein "Gebouwen"
- Hoe wordt het betaald? - werkerterrein "Geld" en
- Wanneer gebeurt het? - werkerterrein "Organisatie".

Deze vier werkvelden passen geheel in de kernwoorden van de hier bovengenoemde doelstelling van de VKB en vormen in feite het beleidskader om te komen tot een juiste besluitvorming over missie, visie en strategie voor het beleid van de VKB voor de komende vijf jaar.

Mensen

In de VKB is er de beleidsvoorbereidende Commissie Mensen die zich bezig houdt met het beleidsterrein "Mensen". Het gaat dan om betaalde functionarissen, zoals predikanten, kerkelijk werkers, kosters/beheerders, kerkmusici en kerkelijke medewerkers en de onbezoldigde vrijwilligers. De portefeuillehouder van deze commissie, de heer M.G.R. Barendrecht, geeft een overzicht van de ontwikkelingen van de afgelopen jaren waarbij veel aandacht is besteed aan de uniformering

van de regelgeving op het terrein van predikantstraktementen en -pensioenen. Voorts kreeg de financiering van de traktementen door middel van een centrale kas vorm. Behalve naar zaken bij de landelijke Kerk, kijkt deze commissie ook naar de agenda van de VKB door middel van projecten in het kader van het bestuurlijk functioneren van de VKB, bijvoorbeeld door het opstellen van functieprofielen.

Met de landelijke Kerk is er samenwerking bij specifieke terreinen zoals het Georganiseerd Overleg Medewerkers, Georganiseerd Overleg Predikanten en Voorbereidingsgroep werkgevers. Verder wordt er gewerkt aan het dossier Vrijwilligers in nauwe samenwerking met de Dienstenorganisatie van de Kerk. Een ander speerpunt is het project "Werk aan de wijngaard/De hand aan de ploeg", waarbij de samenwerking tussen gemeenten en het werken in regionale verbanden centraal staan. Via de provinciale afdelingen van de VKB is in het afgelopen jaar aan dit onderwerp veel aandacht besteed.

Tenslotte werd tijdens het VKB congres van 2012 het onderwerp "De kerkrentmeester anno 2020" uitvoerig belicht. Zowel voor de VKB en haar afdelingen als de plaatselijke gemeenten, vraagt dit onderwerp om verdere doordenking en uitwerking in de komende jaren.

Gebouwen

De portefeuillehouder van de beleidsvoorbereidende Commissie gebouwen en monumenten, ir. B.P. de Wit RTD, wijst op het feit dat deze portefeuille van oudsher in de activiteiten van de VKB een belangrijke plaats inneemt. Vanuit die traditie worden de taken van de VKB (belangenbehartiging, dienstverlening en kennisinstituut) door verschillende commissies uitgevoerd. Er zijn in feite drie commissies met een Overlegorgaan van Stichtingen Behoud Kerkelijke Gebouwen (OVO) die met een brede samenstelling vanuit het land zorgen voor de bundeling van kennis en het optreden als belangenbehartiger.

De Commissie Gebouwen en monumenten volgt de ontwikkelingen op politiek en bestuurlijk terrein, terwijl haar leden functioneren in o.m. het overleg met de overheid (CIO-K) en in het overleg met de regionale Stichtingen Behoud Kerkelijke Gebouwen (OVO), dat tweemaal per jaar een bijeenkomst belegt onder leiding van de heer ir. D. Hoogendoorn.

De Commissie beheer kerkelijke begraafplaatsen volgt eveneens de bestuurlijke en politieke ontwikkelingen op het gebied van begraafplaatsen. De voorzitter van deze commissie, drs. J. la Croix, heeft namens het hoofdbestuur zitting in de Landelijke Organisatie van Begraaf- ▶

plaatsen (LOB). De commissie bracht in 2010 een Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen uit en dit jaar is gestart met het opzetten van een e-learning module op het gebied van begraafplaatsen.

In de Commissie Orgelzaken (COZ), die functioneert onder leiding van dr. J.D.Th. Wassenaar, worden o.m. de vragen met betrekking tot de restauratie van kerkorgels in Nederland besproken. Voor de uitvoering van de onderzoeken en het geven van adviezen wordt gebruik gemaakt van de inzet van een aantal orgeladviseurs. Op basis van afspraken worden Orgel quick scans voor de COZ gemaakt. Bij haar activiteiten heeft de COZ regelmatig overleg met de Vereniging van Orgelbouwers in Nederland, de RCBB's en periodiek met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

De problematiek van het afstoten van kerkgebouwen neemt grotere vormen aan. In o.m. Groningen en Drenthe is er een Taakgroep bestaande uit vertegenwoordigers van VKB, SBKG en RCBB die met elkaar overleg plegen wanneer een gemeente met afstoting van een kerkgebouw wordt geconfronteerd. Ook de problematiek rondom het roerend kerkelijk kunstbezit zal in de komende tijd de nodige aandacht moeten krijgen.

In de huidige situatie functioneren alle drie de commissies feitelijk volledig onafhankelijk van elkaar. De vertegenwoordigers van deze commissies vormen vanuit de VKB de linking-pin.

De vraagstukken op het gebied van kerkrentmeesterlijk beheer worden groter, terwijl het aantal vrijwilligers en

daarmee de vereiste kennis van zaken, afneemt. Om gemeenten optimaal van dienst te zijn, is samenwerken (Samen Werken) tussen Kerk (RCBB, gemeenteadviseur) en de VKB (provinciale afdeling en Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen) in de vorm van het Klavertje 4 een eerste vereiste.

De plaatselijke gemeente is en blijft zelf verantwoordelijk. Samen met de Kerk wil de VKB haar daarbij helpen, maar de gemeente zal dit zelf moeten aangeven.

Geld

Voor financiën en fiscale zaken is er de beleidsvoorbereidende Commissie financiën en fiscale zaken (FFZ) onder voorzitterschap van ing. D.J. van Cuilenburg AA/MA, penningmeester van de VKB. Deze commissie houdt zich o.a. bezig met de financiën van de landelijke Kerk, waarmee de VKB de laatste jaren een goede samenwerking heeft. De financiën van de Kerk verkeren in een rustiger vaarwater dan destijds en met projecten als DOET (diensten-organisatie, eenvoudig, transparant) werkt de Kerk o.m. aan transparantie en betere leesbaarheid van de jaarstukken.

In tegenstelling tot het RCBB (Regionale College voor de Behandeling van Beheerszaken) heeft de VKB geen inzage in de jaarstukken (Beleidsplan, Begroting en Rekening) van de gemeente. Maar ondanks het feit dat de kerkorde voorschrijft dat het RCBB over deze jaarstukken moet beschikken, is de praktijk nog helaas zo dat niet alle kerkelijke gemeenten hieraan meewerken.

Bij de beleidsplanning is het van belang om het hele beleidsterrein in ogenschouw te nemen, want het beleidsterrein 'geld' is breder dan FFZ. Het omvat ook: verzekeringen, geldwerving (Kerkbalans, erfstellingen, legaten, collecterooster), geldbeheer (beleggen, salarissen en vergoedingen, landelijke afdrachten), financieel beleid (beleidsplan), (meerjaren)begroting en rekening en toezicht/toezien van de Kerk door RCBB's. Een dreiging voor de financiën van de gemeenten en in het verlengde daarvan, ook voor de VKB, is het verschijnsel krimp. Het gaat niet alleen minder met de financiën van plaatselijke gemeenten doordat er minder leden zijn, maar ook subsidies voor onderhoud van monumenten (BRIM) nemen af.

Voor de toekomst zal de lijn moeten zijn dat wanneer de financiën van de gemeenten krimpen, die van de landelijke Kerk mee moeten krimpen. Besparingen in de plaatselijke gemeenten moeten worden gevonden in samenwerking tussen gemeenten, maar anderzijds zullen ook nieuwe middelen moeten worden aangeboord die de lagere opbrengst van vrijwillige bijdragen van gemeenteleden compenseren. Er zal meer gebruik moeten worden gemaakt van de mogelijkheden die de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving hiervoor aanbiedt.

Organisatie

De Beleidsvoorbereidende commissie Organisatie (BCO) wordt door het hoofdbestuur ingesteld onder gelijktijdige opheffing van de beleidsvoorbereidende Commissie voor interne verenigingsaangelegenheden (IVA). De

VITRUVIUS; het bouwburo gespecialiseerd in MONUMENTEN en BRIM subsidies

BOUWBURO
VITRUVIUS
GESPECIALISEERD IN MONUMENTEN

BOUWBURO VITRUVIUS BV Achterstraat 39A, 4147 AA, Asperen
T (0345) 53 21 55, E info@vitruvius.nl WWW.VITRUVIUS.NL

(boven) 'HAVENKERK' Schiedam, (onder) 'HERV. KERK' Asperen

portefeuillehouder van de nieuwe commissie BCO is de secretaris van het hoofdbestuur van de VKB, de heer H. Jonkvorst. De aandachtsgebieden van de BCO zijn: de organisatie van de Protestantse Kerk in Nederland; de organisatie van het hoofdbestuur VKB en de organisatie van het centraal Bureau van de VKB, met zaken als financiën, huisvesting en HRM.

Er is een duidelijke afstemming met de portefeuillehouders van andere beleidsvoorbereidende commissies

Als uitgangspunten voor een toekomstig beleid staat BCO voor ogen:

- de situatie dat de kerk groeit. Er is sprake van een overheid die zich terug trekt van taken die aanvankelijk door die overheid werden verricht. Het blijkt dan dat de kerk weer nodig is en dat de kerk weer een kerk van de straat moet worden.
- de taak van de ouderling-kerkrentmeester. Vanuit het verleden werkten veel colleges als een eiland binnen de kerkenraad en bemoeiden ze zich alleen met beheer en personeelsmanagement. In de figuur van de ouderling-kerkrentmeester, nemen zij deel aan allerlei beleidsdiscussies die zich in de kerkenraad afspelen. Bij deze groeiende rol hoort een aangepast competentieprofiel en een toegesneden toerusting.
- dat onder invloed van een verwachte vermindering van geldstromen de Dienstenorganisatie van onze Kerk van een aanbodgerichte organisatie gaat veranderen in een vraaggestuurde organisatie. Tegelijkertijd vermindert bij de Dienstenorganisatie de belangstelling voor Kerkbeheer als werkterrein.

- dat nu Kerk en Staat zich terugtrekken, er ruimte voor particulier initiatief ontstaat. De VKB ziet zich nu voor nieuwe uitdagingen gesteld door hierop in te springen.

Om deze uitgangspunten te realiseren is het o.m. noodzakelijk dat de rol van de provinciale afdelingen versterkt wordt. Er moet een nieuwe opzet komen inzake de vertegenwoordigingen in verschillende gremia (geen macht, maar invloed!). Naast een andere rolverdeling van bestuurders en medewerkers, moet er een informatiesysteem van deskundigen worden opgezet c.q. worden gecompleteerd. Verder is er het uitwerken van de visie van de VKB op het nieuwe beheermodel in de Protestantse Kerk in Nederland.

Voorts is de communicatie een belangrijk item en tenslotte zal het Centraal Bureau ingericht moeten worden om bezig te zijn met vraagstukken van de andere commissies. Kortom: de agenda van de kerkrentmeester groeit!

Het hoofdbestuur besluit dat de opmerkingen die gemaakt zijn door de portefeuillehouders worden verwerkt in hun notities en dat een tweede versie van hun notities het concept-beleidsplan vormt dat wordt geagendeerd voor de volgende hoofdbestuursvergadering die op 1 december a.s. wordt gehouden.

De heer Jonkvorst is secretaris van het hoofdbestuur van de VKB.

■ Korte Handleiding Kerkbalans

De actie Kerkbalans is in feite een permanente activiteit. Naast het Handboek Kerkbalans, dat al een aantal jaren bestaat, is nu ook een "Korte Handleiding Kerkbalans" samengesteld. Het is een overzicht van de meest elementaire onderdelen van de campagne, waaruit blijkt dat kerkrentmeesters vrijwel het hele jaar door met Kerkbalans (Nieuwe Stijl) bezig zijn. Schrijver is Rook Belder, oud-chef de bureau van de VKB, vanaf het begin bij de actie Kerkbalans betrokken en nu o.a. Kerkbalans-adviseur.

De Handleiding behandelt in het kort alle fasen van Kerkbalans: vanaf de nazorg in september (waarna het begrotingsoverleg en de bespreking van de uitkomsten aan de orde komen), via alle elementen van de geldwervingsactie zelf (de teksten-service, publicaties in allerlei vorm, de werving van Kerkbalans lopers, het betrekken van jongeren en de

overige kanten van de organisatie) tot en met de afronding (met nieuwe publicaties en een eindrapport).

De Korte Handleiding Kerkbalans, het spoorboekje van de actie, behandelt in kort bestek alle onderdelen en verwijst daarbij op een aantal punten naar aanvullende bronnen en mogelijkheden, zoals de websites van Kerkbalans en de Protestantse Kerk in Nederland.

De volledige Handleiding is te downloaden van de website van Kerkbalans: www.kerkbalans.nl.

■ Verplichte vermelding door werkgever van afgedragen premies bij jaargave

Werkgevers moeten vanaf 2014, wanneer zij de jaargave 2013 opmaken, werknemers informeren over de afgedragen premies werknemersverzekeringen. Daarom moeten zij het bedrag van de afgedragen

premies werknemersverzekeringen op de jaargave gaan vermelden. Dat heeft Staatssecretaris Weekers van Financiën onlangs laten weten, zo meldt het blad "Bestuur Rendement" van augustus 2012.

Op 1 januari 2013 treedt de Wet uniformering loonbegrip in werking. Door deze wet krijgt men straks te maken met één loonbegrip voor de heffing van de werknemersverzekeringen, loonbelasting/premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringwet (ZVW). Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel had de Tweede Kamer gevraagd of de premies werknemersverzekeringen die de werkgever voor de Werkloosheidswet (WW), Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) en de WVVW afdraagt, zichtbaar zouden kunnen worden voor de werknemer. Naar aanleiding van dit verzoek is besloten dat de werkgeverspremies vanaf 2014 in de jaargave worden vermeld. Dat betreft dan de jaargave over 2013, aldus "Bestuur Rendement".

Met Kerkbalans het jaar rond

November

Publiciteit

Naast de folder of brief, die gebruikt wordt om gemeenteleden voor de Actie Kerkbalans te benaderen, is het ook gewenst om publicaties in het kerkblad te maken om gemeenteleden over het financiële reilen en zeilen te informeren. Om het kerkenwerk bij een bredere groep van de plaatselijke bevolking onder de aandacht te brengen, is het aan te bevelen om in december aan de redactie van een streekblad of een huis-aan-huiskrant een artikel aan te bieden waarin duidelijk wordt gemaakt wat de kerk voor de gemeenschap kan betekenen.

Belangrijk is om dit zoveel mogelijk in samenwerking met andere plaatselijke kerken te doen of met kerkelijke gemeenten in omliggende gemeenten. Vooral wanneer er een samenwerkingsverband van plaatselijke kerkelijke gemeenschappen of van regionale kerkgemeenschappen is, zullen veel redacties van huis-aan-huisbladen bereid zijn vóór de actieperiode ruimte in hun krant ter beschikking te stellen. Dit krijgt nog meer effect wanneer een welwillende journalist bereid is gevonden een en ander vakkundig te begeleiden.

Verder kan eraan gedacht worden om de editie van het plaatselijke kerkblad dat net voor kerst verschijnt in het teken van de komende actie Kerkbalans te plaatsen, een z.g. Kerkbalans special. Niet met een relaas vol cijfers, maar een met feiten waaruit blijkt waarom het belangrijk is dat gemeenteleden aan Kerkbalans geven.

Media

Daarnaast kan in sommige streken van het land gebruik worden gemaakt van de hulp van regionale omroepen (radio, tv, internet, kabelkrant), die veel nieuws brengen uit de regio, waaronder ook een activiteit als Kerkbalans gerekend mag worden. Vaak is men bij het maken van een uitzending geïnteresseerd in kerngetallen, zoals het aantal kerkleden in relatie tot het aantal inwoners, het aantal vrijwilligers dat in de gemeente werkzaam is, de werkzaamheden die zij verrichten, enz. Maak ook eens vergelijkingen van deze kerngetallen met de jaren daarvoor. Hoe is de ontwikkeling? Wat zijn de gemiddelde opbrengsten per bijdrager? Wat is de opbrengst aan levend geld en hoe verhoudt zich dat tot de totale inkomsten? Door dergelijk belangrijk cijfermateriaal over de kerkelijke betrokkenheid van de leden beschikbaar te stellen, zullen programmamakers gestimuleerd worden een goede uitzending te verzorgen.

Eigen website

Tenslotte is er de eigen website waarover steeds meer kerkelijke gemeenten beschikken. De praktijk wijst uit dat er altijd wel webmasters in de eigen gemeente bereid zijn om op zo professioneel mogelijke manier de kerkelijke website te verzorgen.

Nog te spaarzaam wordt gebruik gemaakt van de vele know how die in veel gemeenten aanwezig is. Hierbij wordt niet alleen gedacht aan journalisten, maar ook aan mensen die maatschappelijk of professioneel op posities zitten die toegang geven tot de wereld van de publiciteit in de ruimste zin van het woord. De kerk heeft bij tal van mensen nog een grote goodwill. Ook bij diegenen die niet direct meelevend, maar toch welwillend en positief tegenover de kerk staan. Vaak zijn ze blij wanneer ze daadwerkelijk iets kunnen doen. Maak van deze kennis gebruik en benader deze mensen in elk geval tijdig wanneer u een beroep op hen wilt doen.

■ Voorlichtingsboekje "Ruimte"

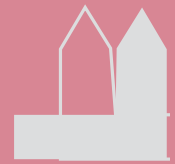
Leverbaar is het boekje "Ruimte" dat voor verschillende doeleinden geschikt is. In de eerste plaats kan het gebruikt worden voor de belijdeniscatechisanten om hun informatie te geven over de financiële behoefte van kerk en plaatselijke gemeente, over de bestuurlijke opbouw van de kerk, enz. Verder is dit boekje uitermate geschikt om uit te reiken aan de vele vrijwilligers die zich voor de plaatselijke gemeente inzetten. Tenslotte kan dit boekje op gemeenteevonden gebruikt worden om informatie te geven over de gehele organisatie van kerk en gemeente. "Ruimte" is een fraai geïllustreerd boekje, dat informatie biedt die van belang is voor alle leden, die wat meer over kerk en gemeente dienen te weten.

De prijzen zijn als volgt:

- tot 25 ex. €0,70 per ex;
- 26-50 ex. €0,65 per ex; en
- vanaf 51 ex. €0,60 per ex.

Deze prijzen zijn exclusief verzendkosten en BTW. Bestellingen kunnen gericht worden aan: Centraal Bureau van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer, Postbus 176, 3300 AD Dordrecht, tel. 078 - 63 93 664 of per e-mail: j.zwep@kerkrentmeester.nl.

Het charmante Bakker & Timmenga orgel van It Heidenskip gerestaureerd

G. Twijnstra en dr. J.D.Th. Wassenaar

Op 31 januari 1910 leverde de firma Bakker & Timmenga te Leeuwarden een nieuw orgel voor de hervormde kerk van It Heidenskip, een buurtschap nabij het Friese stadje Workum. Op 31 januari 2010 werd het honderdjarige bestaan van het instrument gevierd. Na een dienst in de inmiddels protestantse kerk, geleid door mevr.ds. D.M. Hasper, vond een bijeenkomst in dorpshuis 'It Swaiegat' plaats. Dhr. G. Twijnstra en dr. J.D.Th. Wassenaar verzorgden een presentatie over de geschiedenis van het orgel. De middag werd in de kerk afgesloten met een concert door Theo Jellema, organist van de Grote Kerk te Leeuwarden. De jubileumviering vormde meteen het startschot voor het ontwikkelen van plannen tot restauratie van het instrument. Die werden ook uitgevoerd. Op zondag 6 mei werd het orgel weer in gebruik genomen.

Het instrument

Op 10 februari 1909 brachten B. Wielinga, hoofd van de christelijke volksschool te Workum en organist, en het bestuur van 'Ons eeuwig belang' (later: de Financiële Commissie) te It Heidenskip een bezoek aan Bakker & Timmenga. Op 25 maart 1909 werd het contract voor de bouw van het nieuwe orgel getekend, 'te Heidenschap (Workum)'. Als prijs werd 'de som van Twaalfhonderd gulden' afgesproken. Voor het instrument werd de volgende dispositie overeengekomen:

Prestant 8'
Bourdon 8'
Viola 8'
Octaaf 4'
Fluit 4'
Octaaf 2'

Het orgel zou een aangehangen pedaal en een mechanische sleep-

lade krijgen. De omvang van het manuaal: C-f^{'''}; de omvang van het pedaal: C-g. Voor de financiering van het orgel werden 'aandeelen van tien Gulden' uitgegeven. Tevens waren er gemeentelieden die lammeren voor het orgelfonds weidden. In het notulenboek van 'Ons eeuwig belang' komen de beide geldstromen vaak voor, de aandelen voor het laatst in 1913, de lammeren (lees: een schaap) in 1945. Naar verluidt, is het nieuwe orgel per trein naar Workum vervoerd en vervolgens per boerenwagen naar It Heidenskip gebracht. Het notulenboek van 'Ons eeuwig belang' vermeldt met betrekking tot de ingebruikneming: 'Zondag 6 February 1910 is het met een toe paszelijk woord over den 150ste Psalm door den Wel.E.W. Heer F.G. Hospers in gewijd en door den Heer B. Wielinga bespeeld het welk tot allen genoegen was van een groote Schaar aan Wezigen.' Bakker & Timmenga heeft het nieuwe orgel vrijwel elk jaar onderhouden en gestemd. In 1942 besloot de Financiële Commissie bij de orgelmaker opgave te vragen voor restauratie van het orgel. In 1946 voerde de firma enkele grotere

herstellingen aan het instrument uit en maakte men het schoon. In 1959 plaatste men een elektrische ventilator.

De restauratie

In opdracht van de Stichting Beheer Kerkgebouw It Heidenskip voerde orgeladviseur Theo Jellema in april 2010 een onderzoek naar de staat van het orgel uit. Het instrument heeft zich in de honderd jaar van zijn bestaan goed gehouden. Toch zou een grote onderhouds- c.q. restauratiebeurt na zo veel jaren geen overbodige luxe zijn. Jellema besloot zijn rapport als volgt: 'Ik spreek de hoop uit dat het charmante Bakker & Timmenga-orgel van It Heidenskip, dat dankzij veel creativiteit gebouwd kon worden op daartoe nauwelijks toereikende plaatsruimte, weldra weer in zijn oorspronkelijke luister zal kunnen klinken! Het is het waard.' Wat die 'nauwelijks toereikende plaatsruimte' betreft: het orgel van It Heidenskip is 'een bijzonder geval'. Jellema licht toe: 'In It Heidenskip is tussen galerijvloer en gewelf geen ruimte aanwezig voor een 8'-front. Timmenga gaf het instrument een 4'-front, maar boven het front loopt de kas tot aan het ►

gewelf door. Dat levert boven de middentoren circa 40 cm. en boven de zijtoren circa 80 cm. extra ruimte op. Bovendien ligt de aanzet van het front circa 40 cm. onder galerijniveau. De grootste frontpijp is de c van de Prestant 8' (4'-lengte), de grootste binnenpijp op de lade is de a van de Viola 8' (circa 3'-lengte), de grootste afgevoerde open pijp binnen in het orgel is de G van de Prestant 8' (circa 6'-lengte).'

Op basis van zijn bevindingen kwam Jellema met een restauratievoorstel. Het leidde begin 2012 tot restauratie door Bakker & Timmenga, onder begeleiding van Jellema, waarbij de windladen en de balg met scheppers gerestaureerd werden en de speelaard verbeterd werd door betere fixatie van de ventielveren; incidentele beschadigingen aan het pijpwerk en intonatiegebreken hersteld werden; de Tremulant hersteld werd; de mechanieken van de klaviatuur gerestaureerd werden; de kas gerestaureerd en tegen houtworm behandeld en het ontbrekende snijwerk aangevuld werd; het verfwerk (schilderwerk en houtimitatie) bijgewerkt en op plaatmateriaal naast de orgeltrap aangebracht werd. Tevens werden verlichting en elektrische bedradingen verplaatst, zodat die de directe orgelomgeving niet meer ontsieren.

De ingebruikneming

Op zondag 6 mei 2012 werd het gerestaureerde orgel weer in gebruik genomen. Om 13.30 uur vond een kerkdienst plaats met ds. W.F. Schormans als voorganger en dhr. A. Landman als organist. Daarna vertelde mev. R. Noordenbos-Deinum, voorzitter van de Stichting Beheer Kerkgebouw It Heidenskip, over de restauratie. Ten slotte gaf Jellema weer — net als op 31 januari 2010 — een concert.

De heer G. Twijnstra is amateur-historicus. Hij is in het bijzonder geïnteresseerd in de geschiedenis van It Heidenskip en omstreken. Dr. J.D.Th. Wassenaar is predikant. Van 1996 tot 2004 was hij verbonden aan de hervormde gemeente Workum en de Samen op Weg-gemeente It Heidenskip. Tevens is hij voorzitter van de Commissie Orgelzaken van de Protestantse Kerk in Nederland.

■ Hervormd Kralingen kampt met verliezen

In "Caleidoscoop" van mei 2012, het kerkblad van de protestantse gemeente van Rotterdam-Kralingen, geeft het college van kerkrentmeesters een toelichting op de jaarcijfers 2011 van de hervormde gemeente Kralingen. Daaruit blijkt dat in 2010 het tekort van de kerkelijke gemeente € 281.423 bedroeg, maar dankzij de exploitatie van de begraafplaats Oud-Kralingen van € 106.734 kon dit tekort worden teruggebracht naar € 174.689. Over 2011 is het tekort van de kerkelijke gemeente € 273.815 en minus de exploitatie begraafplaats van € 113.352 is het tekort gereduceerd tot € 160.562. Maar door bijzondere omstandigheden, te weten de verkoop van een pastorie die € 534.327 opbracht, is er sprake van een overschot.

Zonder de verkoop van de pastorie is er, ondanks de toevoeging van het exploitatie-overschot van de begraafplaats, een tekort op de jaarrekening van 2011. In de toelichting meldt het college van kerkrentmeesters: "Voor een deel zit dat in boekverliezen op de aandelen. Het is niet zo dat we veel geld belegd hebben in risicovolle producten, maar ondanks dat waren de aandelen wel minder waard eind van het boekjaar", aldus de penningmeester van het college van kerkrentmeesters. Dit jaar zijn er allerlei acties in gang

gezet om te bezuinigen. Zo zal er niet meer met vier volledige predikantsplaatsen worden gewerkt, maar met drie verdeeld over vier wijken. Voor 2012 en de jaren daarna is er een plan om geleidelijk aan uit de rode cijfers te komen. Met het Regionaal College voor de Behandeling van Beheerszaken worden daarover gesprekken gevoerd, aldus het bericht in "Caleidoscoop".

■ Pieter Stuyvesantkerk Peperga te koop

De Pieter Stuyvesantkerk in het Friese Peperga staat in de verkoop bij Reliplan, dat zich gespecialiseerd heeft in de verkoop van kerken, zo meldt het Reformatorisch Dagblad van 14 augustus 2012. Het kerkje in het zuidoosten van Friesland werd in 1537 gebouwd als de Sint-Nicolaaskerk. Sinds de Reformatie was de kerk eigendom van de hervormde gemeente die de kerk in 2000 van de hand deed.

Uit historisch onderzoek is gebleken dat Pieter Stuyvesant, koloniaal bestuurder van Nieuw-Nederland en ook wel de stichter van New York genoemd, in Peperga werd geboren. Hij is gedoopt in de kerk van Peperga door zijn vader die in Peperga predikant was. De kerk, die nu voor € 225.000 te koop staat en omringd wordt door een begraafplaats, werd door de huidige eigenaar in 2007 omgedoopt tot Pieter Stuyvesanterk.

Komt U bij ons kijken of komen wij naar U toe?

Op www.KANTINEMEUBILERING.nl

staan modellen- kleuren-prijzen van stoelen - tafels en kapstok.

Tel. 0183-505085

Geels Consultancy & Training

Beleggingsadviseur/vermogensbeheerder met jarenlange praktijkervaring adviseert en begeleidt kerkgenootschappen met betrekking tot beleggingsportefeuilles.

Laat uw portefeuille kritisch analyseren door een professional. Aandachtspunten: (verwacht) rendement, portefeuille-inhoud en daarbij behorende risico's en kosten.

Ook omtrent vast te stellen beleid met betrekking tot de beleggingsportefeuille.

Neem vrijblijvend contact op voor een afspraak: M.H.L. Geels via 0318-592772 of 06-55388111.

Agenda voor kerkrentmeesters

Oktober 2012

23 oktober: Regiobijeenkomst afdeling Zeeland ('s-Gravenpolder). Aanvang: 19.30 uur. Onderwerp: Geldwerving in de meest brede zin van het woord.

29 oktober: Regiobijeenkomst afdeling Utrecht (Harmelen). Onderwerp: De kerkorde. Inleider: mr. A. Rigters. Aanvang: 20.00 uur.

30 oktober: Regiobijeenkomst afdeling Groningen (Grijpskerk). Aanvang: 19.45 uur. Onderwerp: Het financiële beheer van onze gemeenten. Inleider: W. Huisman, RCBB Groningen-Drenthe.

30 oktober: Regiobijeenkomst afdeling Zeeland (Haamstede). Aanvang: 19.30 uur. Onderwerp: Geldwerving in de meest brede zin van het woord.

November 2012

1 november: Regiobijeenkomst afdeling Groningen (Bedum). Aanvang 19.45 uur. Onderwerp: Het financiële beheer van onze gemeenten. Inleider: W. Huisman, RCBB Groningen-Drenthe.

5 november: Regiobijeenkomst afdeling Friesland (Dokkum).

5 november: Regiobijeenkomst afdeling Utrecht (Bunschoten). Onderwerp: De kerkorde. Inleider: mr. A. Rigters. Aanvang: 20.00 uur.

6 november: Najaarsbijeenkomst afdeling Gelderland in Rheden. Inleiders: de heren K. Broeder en ir. D. Hoogendoorn over de keuze van het kerkgebouw.

6 november: Regiobijeenkomst afdeling Friesland (Drachten).

7 november: Regiobijeenkomst afdeling Zeeland (Terneuzen). Aanvang: 19.30 uur. Onderwerp: Geldwerving in de meest brede zin van het woord.

8 november: Regiobijeenkomst afdeling Friesland (Joure).

12 november: Regiobijeenkomst afdeling Zuid-Holland (Alphen aan den Rijn). Gespreksonderwerpen: Meerjarenbegroting, opstellen notariële akten lijfrente, besparing op uitgaven en verzekering van monumenten in het kader van de BRIM-regeling.

12 november: Regiobijeenkomst afdeling Friesland (Franeker).

13 november: Regiobijeenkomst afdeling Groningen (Vlagtwedde). Aanvang: 19.45 uur. Onderwerp: Het financiële beheer van onze gemeenten. Inleider: W. Huisman, RCBB Groningen-Drenthe.

13 november: Regiobijeenkomst afdeling Noord-Holland (Hoogkarspel). Regio: West-Friesland.

13 november: Regiobijeenkomst afdeling Zeeland (Tholen). Aanvang: 19.30 uur. Onderwerp: Geldwerving in de meest brede zin van het woord.

13 november: Regiobijeenkomst afdeling Zuid-Holland (Papendrecht). Gespreksonderwerpen: Meerjarenbegroting, opstellen notariële akten lijfrente, besparing op uitgaven en verzekering van monumenten in het kader van de BRIM-regeling.

14 november: Najaarsvergadering afdeling Drenthe (Vries). Inleider: ds. W.B. Beekman. Onderwerp: Leve de Dorpskerk. Aanvang: 19.30 uur.

15 november: Regiobijeenkomst afdeling Noord-Brabant-West (Almkerk).

15 november: Regiobijeenkomst afdeling Noord-Holland (Landsmeer). Regio: Merengebied/ Amsterdam-Noord.

15 november: Regiobijeenkomst afdeling Utrecht (Maarsbergen). Onderwerp: De kerkorde. Inleider: mr. A. Rigters. Aanvang: 20.00 uur.

19 november: Najaarsvergadering afdeling Drenthe (Hollandscheveld). Inleider: J. Runherd. Onderwerp: Hand aan de Ploeg. Aanvang: 19.30 uur.

20 november: Regiobijeenkomst afdeling Noord-Holland (Schagen). Regio: Kop van Noord-Holland.

21 november: Regiobijeenkomst afdeling Noord-Holland (Bussum). Regio Gooi.

27 november: Regiobijeenkomst afdeling Noord-Holland (Kudelstaart). Regio Hoofddorp/ Haarlem/Amsterdam-Zuid.

Januari 2013

10 januari: Perspresentatie Actie Kerkbalans 2013 (13-27 januari met als motto "Wat is de kerk mij waard?").

April 2013

6 april: VKB-Congres en — Beurs 2013 NBC, Nieuwegein).

Protestantse gemeente 'Nieuwland' nam kerkelijk centrum "De Munnik" opnieuw in gebruik

R.M. Belder

De nieuwe Munnik met links de glazen corridor die de verbinding vormt met de Dorpskerk (1650).

Op zaterdag 15 september 2012 nam de Protestantse gemeente 'Nieuwland', ontstaan door fusie van de Hervormde gemeente Westmaas en de Gereformeerde kerk van Westmaas/Mijnsheerenland/Klaaswaal, haar nieuwe kerkelijk centrum "De Munnik" in gebruik.

Geweldig resultaat

De voorzitter van de kerkenraad, de heer W. Sterk, mocht een 120-tal gemeenteleden en andere belangstellenden in de Dorpskerk te Westmaas welkom heten. Hij wees er op dat de totstandkoming van de verbrede Munnik een geschiedenis van zo'n tien jaar kent. De heer Sterk: "Ik spreek over de 'verbrede Munnik' omdat het oude gebouw nog in het nieuwe gebouw verborgen zit. Tien jaar is lang en ik moet toegeven dat er zo nu en dan sprake was van een zekere Munnikmoeheid in onze gemeente. Vandaag kunnen we blij en tevreden zijn. De bouwcommissie en ook de inrichtingscom-

missie zijn er prima in geslaagd om van het gebouw een eenheid te maken. Verschillende elkaar opvolgende bouwcommissies hebben plannen gemaakt die uiteindelijk tot dit resultaat hebben geleid. Het ging niet altijd gemakkelijk. Eerder vergeleek ik het proces met een estafette waarbij verschillende ploegen het stokje aan elkaar hebben doorgegeven. De race was lang en soms weerbarstig.

Het resultaat dat we vandaag mogen bezichtigen mag er zijn. Met schaarse middelen is er een mooi, functioneel en goed toegerust gebouw neergezet en ingericht. Ik bedank alle mensen die in de afgelopen jaren in opeenvolgende bouwcommissies actief zijn geweest. Deze bouwcommissie met de kerkrentmeesters heeft de laatste ronde in een straf tempo en in een strakke lijn gelopen. Die ronde was niet licht, maar zij hebben de finish met succes gehaald.

Alleen al bij de inrichtingscommissie die fantastisch mooi werk heeft geleverd waren zo'n 20 mensen betrokken onder aanvoering van de heer A. van der Giesen en met de coaching van de kleurenadviseur Anneke Leijdekker. De diaconie heeft voor een mooi vierluik bij de ingang gezorgd en tenslotte is er de groep trouwe mensen die zonder veel ophef in de laatste weken en dagen zo hard gewerkt heeft om de laatste hand aan het gebouw te leggen", aldus de heer Sterk.

Beheer

Op dit moment heeft een enthousiaste groep gemeenteleden het beheer ter hand genomen. Onder leiding van een onbezoldigde beheerder die als coördinator optreedt en met hulp van een aantal vrijwilligers die op vaste dagdelen inzetbaar zijn, wordt de exploitatie ter hand genomen. De huidige Munnik beschikt over een spreekkamer voor enkele personen, een

De Dorpskerk van Westmaas met rechts de (uitgebreide) Munnik.

kleine zaal geschikt voor maximaal 40 personen en de grote zaal voor maximaal 80 personen. De grote zaal en de foyer zijn gescheiden door een geluidsisolerende schuifwand en kunnen in combinatie gebruikt worden.

De nieuwe Munnik is een moderne, sfeervolle voorziening voor veel gelegenheden zoals: jubilea, verjaardagen, familiefeesten, vergaderingen, cursussen, workshops, presentaties, recepties, condoleances en uitvaarten. Het nieuwe gebouw is rolstoeltoegankelijk en beschikt over een invalidentoilet.

Verder zijn er diverse faciliteiten aanwezig, zoals een beamer, geluidsinstallaties en (draadloos) internet. De nieuwe Munnik, die in de dorpsgemeenschap van Westmaas multifunctioneel zal worden gebruikt, is door middel van een glazen corridor verbonden met de monumentale Dorpskerk die uit 1650 dateert.

Financiën

De voorzitter van het College van kerkrentmeesters, de heer A. van der Pol, vertelde desgevraagd dat de bouwkosten, exclusief inrichtingskosten, op circa € 450.000 uitkomen. Hij wees er op dat er veel werk door vrijwilligers is verricht waardoor besparingen zijn gerealiseerd. Uit de Solidariteitskas van de Protestantse Kerk in Nederland is een bedrag van € 20.000 toegezegd. Voordat aan de uitbreiding van de bestaande Munnik begonnen werd, moest eerst een archeologisch onderzoek plaatsvinden waarmee € 35.000 gemoeid was. Dit bedrag komt geheel ten laste van de protestantse gemeente, want er is geen overheid die bereid is dit soort verplichtstellingen te subsidiëren, aldus de heer Van der Pol.

De heer Sterk wees er nog op dat er vanaf het begin een duidelijke visie is geweest op de functie die De Munnik moet gaan vervullen. De toenmalige predikant schreef in

2004 daarover het volgende: *“In een dorpsgemeenschap staat een kerk niet alleen in het midden, maar ze wil dat ook in figuurlijke zin zijn. Naar haar aard is een gelovige gemeente gericht op dienst aan de samenleving, aan de omgeving. Dat een kerk zoveel mogelijk tracht haar capaciteit beschikbaar te stellen aan de bredere dorpsgemeenschap hoort bij haar opdracht.”* Vandaag is het doel een stuk dichterbij gekomen, zo besloot de heer Sterk zijn inleidende woorden.

Vervolgens werd de openingshandeling verricht. Dat gebeurde door een ouder gemeentelid dat samen met de jongste deelnemer van de kindernevendienst als eersten door de corridor liepen van de kerk naar de nieuwe Munnik. Naast de aanwezigen in de kerk die hen daarin volgden, waren er ook vele tientallen dorpsbewoners die het gebouw kwamen bezichtigen.

■ Kerk Baaium weer in gebruik

Het Friesch Dagblad van 29 juni 2012 meldt dat na 27 jaar buiten gebruik te zijn geweest van de hervormde dorpskerk deze op 29 juni 2012 weer heropend is. In de jaren tachtig van de vorige eeuw werd de kerk gesloten. De reden was dat het stucwerk van de uit 1876 daterende kerk naar beneden kwam vallen en het daardoor niet meer veilig was. Waarom er in 27 jaar niets aan gedaan is, is niet geheel duidelijk.

De heer J. van der Weij, voorzitter van de restauratiecommissie van deze kerk: "Ik vermoed omdat er geen directe noodzaak was; er was immers nog een kerk in het nabij gelegen Welsrijp, terwijl ook de kosten aanzienlijk zouden zijn. In die tijd is er wel door de kerkvoogdij en Dorpsbelang Baaium een gemeenschappelijke restauratiecommissie in het leven geroepen die uiteindelijk samen met de restauratiearchitect een plan en begroting heeft opgesteld. Rond de eeuwwisseling is nog gekeken of de kerk ook een functie als dorpshuis zou kunnen vervullen, maar dat vond geen weerklank in het dorp, ook omdat het kerkhof nog steeds in gebruik is".

In de jaren negentig kwam de restauratie in zicht die in drie fasen werd uitgevoerd. De kosten van de laatste fasen bedragen bijna € 400.000. Vermoedelijk zal straks eenmaal per maand gekerkt worden Baaium door de protestantse gemeente Baaium-Welsrijp die 130 belijdende leden en 160 doopleden telt.

Daarnaast zullen er rouw- en trouwdiensten worden gehouden en wordt het godshuis gebruikt voor concerten, exposities en andere bijzondere bijeenkomsten. Het kerkgebouw heeft ongeveer 180 zitplaatsen.

"Het dorp is bijzonder ingenomen met het volledig herstel van de kerk", zegt de heer Van der Weij. "Ook gedurende het restauratieproces was de belangstelling groot, zoals vorig jaar tijdens een open dag bleek. De inwoners zijn trots op dit mooie resultaat. En dat geldt niet

alleen voor de leden van de protestantse gemeente Baaium-Welsrijp, maar voor vrijwel alle 128 dorpsbewoners. Dat bleek ook in de afgelopen weken toen de kerk schoongemaakt moest worden. Zonder probleem meldden zich spontaan 20 vrijwilligers aan. Er is dus heel veel draagvlak en daar ben ik erg blij mee, want dat geeft ook hoop voor de toekomst", aldus de heer Van der Weij in het Friesch Dagblad.

■ Renovatie geeft Amersfoorts Kerkgebouw open uitstraling

Van onopvallend en gedateerd wijkcentrum naar blikvanger met een stijlvolle uitstraling. Dankzij een fraai vormgegeven, hoger dak, nieuwe gevels en entree onderging kerkgebouw De Bron in Liendert het afgelopen half jaar een flinke metamorfose. Om de heropening met kerk- en buurtgenoten te vieren, organiseerde de kerkgemeenschap een week lang tal van feestelijkheden.

In deze tijd van teruglopend kerkbezoek komen dit soort ingrijpende verbouwingen in kerkelijk Nederland nog maar weinig voor. Toch heeft deze forse opknappbeurt er juist alles mee te maken. Twee wijkgemeenten van de Protestantse gemeente Amersfoort, de Opstandingskerk en De Open Hof, zagen hun bezoekersaantallen teruglopen en besloten te fuseren. Doordat De Opstandingskerk werd verkocht, ontstond er budget om De Open Hof grondig te renoveren en het gebouw daarmee om te dopen tot De Bron.

Het gebouw uit de zeventiger jaren van de vorige eeuw was een onmiskenbaar product van zijn tijd, maar voldeed al een tijd niet meer aan de eisen van nu. In de kerkzaal kwam weinig daglicht binnen, de entree was moeilijk te vinden en het (platte) dak was te laag. Daardoor was in de kerkzaal sprake van een slechte akoestiek. Begin dit jaar nam het kerkbestuur de Amersfoortse architect M. Tavenier van Bureau MT in de arm. Hem werd gevraagd om te onderzoeken of en op welke

manier het mogelijk was om het gebouw weer up-to date te maken. Uit verschillende opties koos het kerkbestuur voor de meest uitgebreid een optimale variant

"Om de akoestiek te verbeteren, hebben we een compleet nieuw en hoger dak ontworpen," licht Tavenier toe. "Door deze bijzondere dakvorm, in combinatie met de nieuwe entree en gevels, heeft de kerk nu een veel lichtere en toegankelijker uitstraling. Ook dat was een wens van het kerkbestuur." Kerkrentmeester N. van Nijenhuis vult aan: "De Bron was wel aanwezig in de wijk, maar het pand oogde nogal 'teruggetrokken'. Dankzij de metamorfose heeft het gebouw nu een veel opener en uitnodigend karakter. Wij laten ons daarmee meer dan ooit trots als kerk zien aan de omringende wijk. Naast de architect heeft ook Bouwonderneeming Van Bekkum hier een schitterende klus geleverd. Bovendien, het samen bouwen aan de nieuwe kerk, met de inzet van veel vrijwilligers, leidde tot een hechtere gemeenschap. Op deze manier hebben wij als gefuseerde wijkgemeente van de nood een deugd gemaakt. We hebben nu een gebouw dat helemaal past bij een eigentijdse kerkgemeenschap: kerk in en vóór de wijk".

■ Reil-orgel in Trinitaskerk Heerenveen

Na maanden van restauratie werd op 1 september jl. het Reil-orgel in de nieuwe kerk Trinitas in Heerenveen feestelijk in gebruik genomen, zo meldt het Friesch Dagblad van 31 augustus. Het orgel komt uit de Kruiskerk, een van de kerken die de protestantse gemeente dit jaar sloot. Het orgel heeft een grondige opknappbeurt gehad bij de firma Reil in Heerde. De windlades zijn uit elkaar geweest en het orgel heeft een nieuw windsysteem gekregen. De restauratie kostte circa € 130.000.

Symposium over (on)beheersbaar erfgoed

Beheerders van uiteenlopende verzamelingen worden momenteel regelmatig geconfronteerd met behoud- en verzamelproblemen, waarvan de gevolgen soms dramatisch lijken te zijn. Waardevol roerend erfgoed, dat zijn oorspronkelijke bestemming verliest, vindt vaak geen onderdak meer bij musea, terwijl dat voor kort tamelijk vanzelfsprekend was. Dit geldt voor roerend erfgoed/kunstbezit en (cultuur) historische voorwerpen van overheden.

Er zijn musea die hele collecties of grote delen daarvan willen retourneren aan genootschappen en andere vaak eeuwenoude stichtingen. Bij de kerken dreigt belangrijk religieus erfgoed, dat door sluiting van kerkgebouwen van alle denominaties zijn functie heeft verloren, op de markt te komen. Al dan niet uit financiële noodzaak willen kerkbesturen er dikwijls 'geld van maken' en musea zijn afhoudend om deze stukken over te nemen (door aankoop, schenking of bruikleen). Daarom organiseren de Ottema-Kingma Stichting en de afdeling Kunstgeschiedenis van de Radboud Universiteit Nijmegen op 2 november a.s. een symposium over "(On)beheersbaar Erfgoed: zonder kennis geen keuze". Het symposium wordt gehouden in het Fries Museum te Leeuwarden, Wilhelminaplein 92.

Programma

Het programma van dit omvangrijke symposium ziet er als volgt uit:

09.30 uur Ontvangst en inschrijving

10.30 uur Welkom (mr. D. de Vries, voorzitter Ottema-Kingma Stichting)

Welkom in het Fries Museum (mevr. drs. S. Bak, directeur Fries Museum)

Opening (prof. dr. J. ter Molen, Ottema-Kingma leerstoel, Radboud Universiteit Nijmegen)

10.45 uur Inleiding (mevr. mr. drs. J. de Vries, gedeputeerde voor o.a. cultuur in de provincie Friesland)

11.00 uur Onbeheer(s)baar Erfgoed (prof. dr. P. Schnabel, directeur Sociaal en Cultureel Planbureau, 's-Gravenhage)

11.45 uur Trias Museica: beheren, onderzoeken, presenteren (drs. A. Odding, directeur Rijksmuseum Twenthe)

12.15 uur Discussie: hoe beheersbaar is (on)beheersbaar?

12.45 uur Rondleiding door de nog lege nieuwbouw van het Fries Museum, afgewisseld met lunch in de museumhal

14.00 uur Dilemma's rond katholiek kerkelijk erfgoed in Friesland (prof. dr. S. de Blauw, Radboud Universiteit Nijmegen)

14.15 uur Protestants cultureel erfgoed op drift (de heer S. ten Hoeve, oud-museumdirecteur en publicist over Friese kerken)

14.30 uur Raadhuisen en andere overheidsgebouwen: hun interieurs en inboedels (dr. E. Koldewij, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed Amersfoort)

14.45 uur Verenigings- en Genootschapscollecties: waarheen? (mr. drs. A. Ott, directeur Artilaw, Amsterdam)

15.00 uur Theepauze

15.30 uur Zicht op waardevolle Friese interieurs: een inventarisatietraject (dr. J. de Haan, adviseur Monumentenbeleid Bureau Rijksbouwmeester, 's-Gravenhage)

15.45 uur Forumdiscussie met de sprekers uit het dagprogramma. Referenten mevr. prof. dr. M. Halbertsma (Erasmusuniversiteit Rotterdam) en prof. dr. P. Hecht (Universiteit Utrecht en Vereniging Rembrandt)

16.30 uur Afrondend betoog (prof. dr. M. Halbertsma)

16.50 uur Afsluiting door de dagvoorzitter, prof. dr. J. ter Molen

17.00 uur Borrel.

Aanmelden en overige informatie

Belangstellenden kunnen zich als deelnemers aan dit symposium aanmelden, graag vóór 19 oktober 2012, via e-mail naar congreskunstgeschiedenis@let.ru.nl onder vermelding van: OKS (= Ottema-Kingma Stichting) symposium 2 november 2012. Registratie van de aanmeldingen geschiedt in volgorde van de datum waarop men de congresbijdrage van € 30 heeft ontvangen. Samen met de bevestiging ontvangt men een routebeschrijving met parkeeraanwijzingen.

Het bedrag van € 30 moet worden overgemaakt op bankrekening van de OKS: ABNAMRO Bank rekeningnummer 45 05 44 508 onder vermelding van 'symposium 2012' en de na(a)m(en) van de deelnemer(s).

Voor meer informatie wordt verwezen naar de website www.oks.nl of kan men contact opnemen via congreskunstgeschiedenis@let.ru.nl. Voor telefonisch informatie kan men bellen naar de congresorganisatie kunstgeschiedenis tel. 024 – 361 26 23 en vragen naar mevr. Heleen Regenspurg.

■ Voorbeeldteksten van brieven, folders en artikelen

Brieven schrijven aan verschillende groepen kerkleden, eigen folders samenstellen, artikelen voor de kerkbladen maken. Allemaal activiteiten waar veel kerkrentmeesters bij de jaarlijkse actie Kerkbalans voor komen te staan. Hoe pak je dat aan? Waar vinden we goede voorbeelden van hoe het zou kunnen?

Op de website van de actie Kerkbalans (www.kerkbalans.nl) staan voorbeelden van actiemateriaal voor Kerkbalans 2013. In het hoofdstuk "Campagne voeren" zijn in de rubriek "Kerk-/parochieblad" voorbeeldteksten te vinden voor artikelen die in verschillende stadia van de actie Kerkbalans (tussen november en april) kunnen worden geplaatst in kerkbladen. Dit om de eigen kerkleden op te roepen hun bijdrage te leveren en hen later in te lichten over de resultaten, tot en met een dankwoord aan het slot van de actie.

In het hoofdstuk "Materiaal 2013" wordt actiemateriaal voor de nieuwe campagne aangeboden. Daaronder in de rubriek "Voorbeeldbrieven/-folders": modelteksten voor uniforme brieven en folders en modelbrieven aan jongeren, over verdiepen en verbreden van de actie, brieven aan niet-gevers en de tekst voor een rappèl aan niet-toezeggers. In deze rubriek zijn ook goede voorbeelden van in voorgaande jaren geproduceerde folders te vinden, die enkele Protestantse gemeenten voor dit doel beschikbaar hebben gesteld.

Wie op eenvoudige manier een geheel eigen folder inclusief illustraties wil maken, kan ook een voorbeeld nemen aan de Hervormde gemeente Glanerbrug. Daar maakte een van de gemeenteleden voor de Kerkbalans 2012 een kleurenfolder met informatie over deze gemeente, eigen foto's en andere illustraties — en dat alleen met gebruikmaking van het programma Word. Alle informatie over deze aanpak is ook te vinden onder het hoofdstuk "Materiaal 2013" op de website van Kerkbalans.

■ Bijzonder monumentenboek voor prof. mr. Pieter van Vollenhoven

Prof. mr. Pieter van Vollenhoven en Camille Oostwegel van Chateau St. Gerlach ontvangen het eerste exemplaar van "Oren van Steen" uit handen van de directieleden van Donatus Verzekeringen, de heren drs. A.G.F.J. van der Voorn (r) en S. Kadijk (2^e van rechts). Het boek is uitgegeven in het kader van het 160-jarig bestaan van Donatus.

Tijdens de officiële opening van Open Monumentendag werd prof. mr. P. van Vollenhoven door kerken- en monumentenverzekeraar Donatus een bijzonder boek aangeboden: het monumentenboek met de intrigerende titel *Oren van Steen*. De heer Van Vollenhoven schreef, als voorzitter van het Nationaal Restauratiefonds, zelf het voorwoord. Dit prachtige kijk- en leesboek verscheen begin september ter gelegenheid van het 160-jarig bestaan van Donatus. Met gepaste trots presenteren de directieleden van Donatus, de heren drs. A.G.F.J. van der Voorn en S. Kadijk, het fraaie boek aan de heer Van Vollenhoven op Chateau St. Gerlach te Houthem (Limburg), waar de startbijeenkomst van Open Monumentendag plaats

vond. Het is één van de in totaal vierentwintig locaties (uit elke provincie twee), die in *Oren van Steen* in beeld zijn gebracht.

Donatus Verzekeringen (1852) is dé kerken- en monumentenverzekeraar van Nederland. Als specialist in het taxeren en verzekeren van kerkelijke en monumentale eigendommen in Nederland verzekert zij (rijks) monumenten, (voormalige) kerken, zorginstellingen en charitatieve, culturele en wetenschappelijke instellingen. Als onderlinge verzekeraar staan het coöperatieve gedachtegoed en de belangenbehartiging van haar leden centraal. Kernwaarden van de bedrijfsvoering zijn kwaliteit, betrouwbaarheid, eerlijkheid en degelijkheid, aldus Donatus.

Adviesbureau Kerkfusies

Notarieel jurist met veel ervaring, adviseert en begeleidt plaatselijke kerken in het notariële traject van vereniging (fusie) tot en met de notariële akte.

Info: mr. M.J. van Vliet-de Vos,
T: 071-5210272, 0625 020 352,
E: info@advieskerkfusies.nl,
www.advieskerkfusies.nl

Aftrek van kerkelijke giften en afzien van vergoedingen

Mr. J. Kos

Er zijn verschillende mogelijkheden om een gift aan een kerkelijke instelling (of andere door de belastingdienst erkende goede doelen, ook genaamd "ANBI"-instellingen) af te trekken voor de inkomstenbelasting. Ook voor de vennootschapsbelasting bestaan aftrekmogelijkheden. Verder kan men ook afzien van het recht op een vergoeding.

Giften en bijdragen in geld

In de 1e plaats zijn giften in geld aftrekbaar voor de inkomstenbelasting, zoals éénnmalige giften en vaste vrijwillige bijdragen aan de kerk, zoals de eigen kerkelijke gemeente. Alle giften worden per kalenderjaar opgeteld. Echter, 1 procent van het (onzuivere) belastbare inkomen is niet aftrekbaar, de zogenaamde drempel; de gezamenlijke inkomens van beide echtgenoten of partners worden opgeteld voor de berekening van die 1 pct.-drempel.

In de praktijk betekent dit voor vele kerkelijk meelevenenden dat de aftrek van hun giften en vrijwillige bijdrage aan de kerk voor de inkomstenbelasting erg beperkt is; dit is jammer voor hun portemonnee, maar het doet de kerk ook geen goed !

Er is echter een alternatief, waardoor de gift of bijdrage wel voor volledige aftrek in aanmerking komt.

Men moet dan de gift of bijdrage aan de kerk (en natuurlijk ook andere goede doelen) doen in de vorm van een **periodieke schenking**; men verbindt zich dan om ten minste 5 jaar lang een vaste jaarlijkse bijdrage aan de kerk te schenken; deze verplichting eindigt bij overlijden van de schenker(s). Voor deze schenking moet men wel naar de notaris, want er moet een notariële akte worden opgemaakt. Meestal betaalt de kerk de notaris-kosten.

Een dergelijke gift is ieder jaar volledig aftrekbaar voor de inkomstenbelasting; er is dus geen sprake van een drempel, zodat men over elke geschonken euro de inkomstenbelasting terugkrijgt. De kerk betaalt geen schenkbelasting over de giften of bijdragen; erkende goede doelen zijn immers geheel vrijgesteld van die belasting.

Met een dergelijke schenking doet de schenker de kerk een plezier, want deze is ten minste 5 jaar lang verzekerd van een vaste bijdrage ! Bovendien hoopt de kerk dat de schenker zijn vaste bijdrage aan de kerk wat verhoogt, zodat ook de kerk profiteert van het belastingvoordeel.

Afzien van kostenvergoeding

Mocht men zitting hebben in de kerkenraad of in een taakgroep of werkgroep, dan maakt men vaak kosten, zoals reiskosten, telefoonkosten of verzendkosten. Indien de

kerk een regeling kent dat deze kosten op verzoek worden vergoed, kan men ook afzien van deze kostenvergoeding.

Er moet dan wel een specificatie gemaakt worden van de daadwerkelijk gemaakte kosten en men moet vervolgens aangeven van betaling door de kerk af te zien. Dit is een gift en dus kan men het bedrag aftrekken voor de inkomstenbelasting. Voor reiskosten geldt de wettelijke kilometervergoeding voor de auto van € 0,19 (cijfer 2012). Let op, deze aftrek valt onder de aftrekbeperking als onder 1 omschreven, tenzij men een periodieke schenking doet, die zoals hierboven gezegd, wel volledig aftrekbaar is. Tenslotte, als wordt afgezien van een vrijwilligersvergoeding als onder 3 omschreven, is aftrek van de hier onder 2 bedoelde kosten slechts mogelijk als deze hoger zijn dan de onder 3 bedoelde vrijwilligersvergoeding. ▶

De orgelbank

De orgelbank van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer biedt plaatselijke gemeenten de mogelijkheid hun pijporgel te koop aan te bieden. Geïnteresseerden kunnen specifieke informatie over de aangeboden orgels opvragen.

Afgelopen maand is nieuw ingeschreven een mechanisch 2-klaviersorgel met 12 stemmen gebouwd door de fa. Fama & Raadgever in 1993. Het orgel komt wegens kerksluiting beschikbaar in de zomer van 2013. Naast genoemd instrument zijn er nog 8 orgels in het bestand ingeschreven. Dit betreft instrumenten gebouwd door Pels en Van Leeuwen Orgelbouw, Kaat & Tjhuis, Leeflang, Fama & Raadgever, gebr. Franssen en S.F. Blank.

Voor gedetailleerde informatie over de orgelbank kunt u contact opnemen met: Centraal Bureau VKB, tel. 078 639 36 63, e-mail n.dejong@kerkrentmeester.nl, of raadpleeg het actuele aanbod op onze website: www.kerkrentmeester.nl.

Afzien van een vrijwilligersvergoeding voor gewerkte uren

Een derde aftrekmogelijkheid doet zich voor als de vrijwilliger zich heeft ingezet voor zijn kerkelijke gemeente. Dat kan kerkenraadswork zijn of binnen een taakgroep, maar ook op ad hoc-basis, bijv. bij een verbouwing of renovatie. Kan men een vergoeding voor de gewerkte uren declareren bij de kerk, maar ziet men hiervan af, dan doet men een gift, die aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting. Daarbij gelden sinds kort de volgende voorwaarden (art. 6.36 van de Wet inkomstenbelasting):

- De vrijwilliger mag het werk niet beroepshalve verrichten.
- De kerk heeft een verklaring afgegeven dat men zich heeft ingezet als vrijwilliger.
- De kerk heeft een regeling getroffen waardoor een vrijwilliger in aanmerking komt voor een vergoeding.
- De financiële situatie van de kerk is zodanig dat zij de vergoeding ook kan uitbetalen.
- De vrijwilliger moet zelf kunnen bepalen dat hij de vergoeding wel of niet wil ontvangen en aan de kerk schenkt.

De vrijwilliger hoeft niet te bewijzen dat er kosten zijn gemaakt; ook een urenregistratie is niet nodig. De hoogte van de vergoeding is maximaal € 4,50 per uur, € 150,- per maand en € 1.500,- per jaar. Dit maximum geldt per belastingplichtige (samen met de fiscale partner), ook voor het geval men voor meerdere ANBI's vrijwilligerswerk doet. Tenslotte is de aftrekbare gift is nooit meer dan het bedrag dat men vergoed zou krijgen.

Denkbaar is dat deze vergoedingsregeling met name wordt toegepast bij grote, éénmalige projecten, zoals een ingrijpende verbouwing of renovatie van het kerkgebouw. De kerkenraad of het college van kerkrentmeesters kan voor een dergelijk project een regeling maken, waarbij de vrijwilliger in aanmerking komt voor een vergoeding. Dit moet wel in de begroting worden meegenomen en er moeten achteraf vrijwilligersverklaringen worden afgegeven.

De heer Kos is notaris en lid van het hoofdbestuur van de VKB.

■ Nieuwsbrief SBKG Gelderland

In mei 2012 zond het bestuur van de Stichting Behoud Kerkelijke Gebouwen (SBKG) van Gelderland een Nieuwsbrief aan de bij haar aangesloten donateurs. Colleges van kerkrentmeesters worden daarin op de hoogte gebracht van o.m. de ontwikkelingen van het BRIM, de Open Monumentendag die op 8 en 9 september 2012 plaatsvindt, de diensten van de verwarmingsadviseur en de Geefwet 2012 die de mogelijkheid biedt dat ingaande het belastingjaar 2012 1,25 keer het bedrag van de gedane gift in aanmerking komt voor giftenaftrek. De SBKG Gelderland stelt zich ten doel binnen de provincie Gelderland kerkrentmeesters behulpzaam te zijn in zaken van restauratie, herstel en onderhoud van gebouwen en hun interieur, waaronder orgels. Ook andere kerkgenootschappen kunnen van deze diensten gebruik maken.

Overige SBKG-en

In vrijwel alle provinciale afdelingen van de VKB zijn SBKG-en actief. Dit zijn achtereenvolgens:

Friesland: postbus 137, 8900 AC Leeuwarden, tel. 058 - 212 35 92, fax.nr. 058 - 2129856, e-mail: j.jongsmas@sbkgf.nl

Groningen-Drenthe: postadres: Prins Hendrikplein 10, Veendam, e-mail: info@sbkgd.nl website: www.sbkgd.nl. Secretaris: T. Dam, tel. 050 - 302 33 41, e-mail: t.dam@hetnet.nl

Overijssel-Flevoland: Van Dedemlaan 33, 8061 CJ Hasselt, tel. 038 - 477 17 92, e-mail: Woutvanderkolk@planet.nl

Gelderland: Meidijk 2, 5305 VJ Zuilichem, tel. 0418 - 67 25 56, fax. 0418 - 67 02 80, e-mail: peter.vanden.bogerd@hetnet.nl
Het bouwbureau van de Stichtingen van Overijssel-Flevoland en Gelderland is gevestigd te Vaassen. Adres: Vossenhoek 16, 8172 AB Vaassen, tel. 0578 - 57 01 57, ing. H. Bron, e-mail: sbkg.ofg@chello.nl; website: www.sbkgnl.

Utrecht: Kerkeland 63, 3947 MV Langbroek, tel. 0343 - 56 16 52, mobiel : 06 - 53 18 92 54, e-mail: sbkgu@kpnmail.nl

Noord-Holland: Heijermanslaan 15, 1422 GT Uithoorn, e-mail hpdoornbos@planet.nl, tel. 0297 - 54 01 60

Zuid-Holland: Sportlaan 6, 3299 XG Maasdam, tel. 078 - 676 22 76, e-mail: info@sbkgzh.nl, website: www.sbkgnl

Zeeland: Houte, Marga Klompélaan 10, 4385 JC Vlissingen, e-mail: info@sbkgz.nl ; website: www.sbkgnl

Noord-Brabant en Limburg: postbus 25, 4844 ZG Terheijden, tel. 076 - 59 31 702, 06 - 51 70 42 07, e-mail: j.buys@casema.nl.

■ Jubilea protestantse gemeenten Budel en Weert

In het Noord-Brabantse Budel en het Limburgse Weert vieren twee protestantse kerkjes in de komende tijd gezamenlijk hun respectievelijk 200-jarig en 100-jarig bestaan, zo meldt het Reformatorisch Dagblad van 4 september 2012. De festiviteiten zijn op 8 september jl. gestart met een symposium over de relevantie van de kerk in 2012 met als gastsprekers o.m. ds. P. Verhoeff, voorzitter van de generale synode. Op zondag vond er in de Bethelkerk te Weert een jubileumdienst plaats. Verder verscheen er een jubileumboek getiteld "Twee heilige huisjes". Deze uitgave beschrijft de geschiedenis van de protestanten in Budel en Weert.

■ Koninklijke onderscheiding voor de heer F. Heikens

Op 1 september jl. kreeg de heer F. Heikens uit Midwolda de versierse len uitgereikt behorende bij zijn benoeming tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Dit gebeurde tijdens een bijeenkomst die in het kader van het 240-jarig bestaan van het Hintsorgel in Midwolda werd gehouden. Sinds 1963 is de heer Heikens organist in de hervormde kerk van Scheemda en Midwolda. Vanaf 1972 is hij medeorganisator van de orgelconcerten en sinds 1997 penningmeester van de Stichting Hintsorgel Midwolda.

Vorbereidingen Actie Kerkbalans 2013

Veel kerkrentmeesters zijn al druk bezig met de voorbereidingen van Kerkbalans 2013. En terecht, want een zorgvuldige voorbereiding leidt altijd tot een succesvollere actie. Graag willen wij in dat verband nog eens de aandacht vragen voor enkele elementen in de actie Kerkbalans 2013:

Publiciteit

Publiciteit is belangrijk. Het vestigt de aandacht op Kerkbalans, niet alleen bij de trouwe bijdragers maar bij alle gemeenteleden en (niet onbelangrijk) ook bij andere inwoners van uw woonplaats die best mogen weten dat er een actieve kerkelijke gemeente in hun omgeving werkt. Publiciteit voor Kerkbalans motiveert ook de vele vrijwilligers die voor uw actie worden ingeschakeld.

Zoals ieder jaar wordt ook landelijke publiciteit voor Kerkbalans gemaakt, dit keer met een advertentiecampa­gne in verschillende nationale dagbladen. Deze campagne ondersteunt alle plaatselijke initiatieven die door de gemeenten zelf worden ontplooid. Daarbij kunt u natuurlijk gebruik maken van alle door de landelijke Kerkbalans organisatie beschikbaar gestelde materialen (te bestellen met het in augustus aan u gezonden bestelformulier, of online via www.kerkrentmeester.nl of www.kerkbalans.nl).

Al eerder benadrukten wij het belang van spandoeken of banieren die veel aandacht van passanten van uw kerkgebouw krijgen. Daarnaast zijn er de posters die gemeenteleden voor hun eigen raam kunnen hangen.

Een belangrijk medium ter ondersteuning van uw actie vormen de huis-aan-huisbladen die uw gemeenteleden iedere week ontvangen. De redacties daarvan nemen graag kopij op van plaatselijke organisaties, óók

KERK **BALANS**
2013

kerken! Een leuk stukje over Kerkbalans, bij voorkeur opgeluisterd met een interview met een Kerkbalans vrijwilliger (mèt foto) wordt meestal wel geplaatst en kan zich verheugen in een groot lezerspubliek. Adressen van redacties van huis-aan-huisbladen uit uw omgeving vindt u gemakkelijk door de titel van het betreffende blad in Google in te tikken. Plaatsing van zo'n artikeltje vergt overigens wel wat overleg met buurgemeenten en parochies die

ook in het verspreidingsgebied van de betreffende karnt liggen.

En dan is er natuurlijk uw eigen kerkblad. Wij raden u met klem aan om in de komende maanden iedere maand een artikel aan Kerkbalans te wijden. De voorbeeldartikelen op www.kerkbalans.nl zijn met het oog op de vernieuwde campagne aangepast. Inhoud van de artikelen: in november een herinnering aan leden die wel toegezegd, maar nog ►

niet betaald hebben aan Kerkbalans 2012, in december een hoofdartikel met uitleg van het nieuwe thema, in januari de aankondiging van de aftrap van de actie 2013, in februari/ maart een indicatie van de eerste resultaten en in april de einduitslag met een financieel overzicht en de effecten ervan op de begroting van de gemeente.

Begroting + de mogelijkheid van later bestellen

Ieder jaar verzoeken wij u om uw Kerkbalans bestelling tijdig (dat wil zeggen vóór 20 oktober) bij ons aan te leveren. Bestellingen die later binnenkomen worden natuurlijk wel in behandeling genomen, maar levering in december kan dan niet worden gegarandeerd. Veel gemeenten hebben echter moeite om deze "deadline" te halen omdat de begroting, een belangrijk onderdeel in de foldertekst, pas in november wordt vastgesteld door de kerkenraad. Vandaar dat voor gemeenten die de bestelling online verrichten, de mogelijkheid wordt geboden om uiterlijk 20 november te bestellen. Een extra argument om uw bestelling online te doen, naast de eveneens belangrijke kostenvoordelen van online bestellen!

Inspiratiekrant

Ook voor Kerkbalans 2013 is er de inspiratiekrant die u in augustus kreeg toegezonden. Hij wordt overal goed ontvangen. Er zijn gemeenten die inmiddels al honderden exemplaren hebben besteld en duidelijk van plan zijn de krant niet alleen aan het Kerkbalans kader uit te reiken. Ons advies: maak gebruik van dit nieuwe medium en reik het in ieder geval aan al uw Kerkbalans lopers uit!

WeCollect

WeCollect is een samenwerking tussen de Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG), JOP (de jeugd- en jongerenorganisatie van de Protestantse Kerk) en de VKB. Kerkrentmeesters worden daarin uitgedaagd het gesprek aan te gaan met de jongeren en hun (bege-) leiders in de gemeente, en een project op te zetten voor Kerkbalans 2013 waarin jongeren een voortrekkersrol vervullen. Durft u de uitdaging aan? Neem dan contact op met

Nieuwe consistorie voor hervormde gemeente Aalst

De hervormde gemeente van Aalst (bij Zaltbommel) heeft een nieuwe consistorie. Deze vervangt de oude die in 1959 is gebouwd. Daarvoor had de kerk geen consistorie, maar werd gebruik gemaakt van een ruimte in de toenmalige pastorie aan de Maasdijk. Er was al jaren dringend behoefte aan een nieuwe consistorie omdat de oude te klein werd en los ging staan van het kerkgebouw, maar door omstandigheden was de nieuwbouw niet eerder te realiseren.

Gelijktijdig zijn ook enkele aanpassingen en onderhoudswerkzaamheden in de kerk verricht. De nieuwe consistorie is getekend door de plaatselijke architect die ook de vergunningsaanvraag bij de Gemeente Zaltbommel verzorgde. Kerk en toren zijn beide Rijksmonument, wat betekent dat bij het ontwerpen extra voorschriften werden gesteld. Bij archeologisch onderzoek is een steunbeer uit de 13e eeuw ontdekt.

De uitvoering van het werk is gegund aan een zzp-er uit de eigen achterban. Hij is bijgestaan door kerkelijke en (ook belangrijk!) niet-kerkelijke vrijwilligers. Deze

zomer moet het nieuwe gedeelte nog wit worden geschilderd, zodat het in overeenstemming is met de witte kerk en toren.

Na enkele maanden in het verenigingsgebouw 't Kruispunt te hebben gekerkt heeft de gemeente op zondag 5 februari 2012 de kerk weer in gebruik genomen. Op 14 april was er Open Huis om de nieuwbouw te bezichtigen.

JOP in Utrecht (contactpersoon Jacob Stolk, tel. 030-8801880) of met uw regionale Kerkbalans adviseur (u

vindt zijn gegevens via de zoekfunctie van www.kerkrentmeester.nl.

Aanbod voor een avondprogramma als start van een nieuwe aanpak voor kerkrentmeesters, kerkenraden en jeugdwerk

Hoewel er voorzichtige tekenen van hoop zijn, is het economisch klimaat in Nederland nog niet helemaal gunstig. Begrotingstekorten zijn nog net in de hand te houden, maar het huishoudboekje van Nederland wordt nu goed onder de loep genomen. Ook veel kerken staan voor een zelfde uitdaging. Soms zeer urgent, soms iets meer op langere termijn.

Crisis

Ledenaantallen krimpen. En alsof dat nog niet zorgwekkend genoeg is: jongeren lijken minder betrokken bij de kerk. Het lijkt voor hen dan ook niet meer zo logisch als voor de oudere generatie om voor de kerk de portemonnee te trekken. Ook al is de begroting nu in de kerk nog op orde: we weten op basis van het huidige geefgedrag van jongeren dat die in de toekomst onder druk zal komen te staan.

Potentieel

Dat vraagt om een vooruitziende blik, regeren is per slot van rekening vooruitzien. Natuurlijk is er aandacht nodig voor het huishoudboekje van de kerk! Zeker! Het is verstandig goed na te denken over verplichtingen die worden aangegaan. Over gebouwen en personeel. Toch is het nodig om geld en energie over te houden om te investeren. Te investeren in een nieuwe generatie. Omdat we geloven dat een nieuwe generatie, zij het op haar eigen manier, het geloof in God voort zal zetten. Zo bezien zullen we ons niet moeten opstellen als een grote kerk die krimpt, maar als een toekomstige kleinere kerk die groeipotentieel heeft.

Maar is dit de verantwoordelijkheid van de kerkrentmeester alleen? De kerkgang of het ledenaantal is een zorg die je als kerkrentmeesters niet direct in de hand hebt. Het is de zorg van de gemeente als geheel.

Van de kerkenraad dus. En van het jeugdwerk!

Avondprogramma: nieuwe aanpak!

De betrokkenheid en het geefgedrag van jongeren is niet iets waar we ons zomaar bij moeten neerleggen. Dit is iets wat we als jeugdwerk, kerkrentmeesters en kerkenraad gezamenlijk kunnen en moeten aanpakken. Vorig jaar hebben JOP en Kerkbalans daarom het inspiratiemagazine 'WeCollect' voor kerkrentmeesters ontwikkeld. Als vervolg hierop bieden wij complete avondprogramma's aan voor uw gemeente. Tijdens deze avonden willen we kerkrentmeesters en een afvaardiging van de kerkenraad samen met jeugd en jeugdleiding aan de slag laten gaan. Samen kunnen stappen worden gemaakt. Jongeren ervaren dat de kerk en hun jeugdwerk geld

kost en dat daarvoor geld nodig is. Daarbij worden ze uitgedaagd acties te verzinnen en samen met kerkrentmeesters een stappenplan te bedenken hoe ze samen voor meer inkomsten kunnen zorgen. Een mooie start — of een extra impuls — voor een constructieve samenwerking tussen jeugdwerk en kerkrentmeesters. De kerk crisisproof? Door de handen ineen te slaan en van elkaar te leren als generaties kan de kerk zich opmaken voor haar toekomst.

Gratis Startavond?

JOP wil de eerste 3 startavonden gratis aanbieden. Bent u niet één van de drie eerste avonden aanwezig, dan kunnen wij deze avond verzorgen tegen een vergoeding van € 250. Neem contact op met: Jakob Stolk, Projectleider WeCollect, 06-15149274, j.stolk@jop.nl

Insignes voor ambtsdragers en vrijwilligers in de Protestantse Kerk in Nederland

Op veler verzoek heeft de VKB insignes geïntroduceerd die kunnen worden uitgereikt aan functionarissen in de plaatselijke gemeenten die niet in een beheerfunctie werkzaam zijn (geweest). De Protestantse Kerk heeft de Vereniging toestemming gegeven om deze insignes uit te voeren in het bekende Protestantse Kerk-logo.

Het nieuwe insigne is bedoeld voor betaalde en niet betaalde functies in de plaatselijke gemeente: predikanten, kerkelijk werkers, ouderlingen, medewerkers kindernevendienst, jeugdwerkers, Ook diakenen komen voor uitreiking in aanmerking, met dien verstande dat de Federatie van Diaconieën voor de aangesloten diaconieën een zelf ontwikkelde erepenning beschikbaar stelt.

De uitreikingscriteria zijn dezelfde als voor de VKB-insignes. Toekenning van de onderscheiding geschiedt onder verantwoordelijkheid van de plaatselijk kerkenraad; voorzitter en scriba van de kerkenraad ondertekenen de bij het insigne behorende, gekalligrafeerde oorkonde. De VKB zal in twijfelgevallen vaststellen of een VKB-insigne of een insigne met Protestantse Kerk-logo op zijn plaats is.

Evenals voor VKB-insignes bestaat de mogelijkheid de bekendmaking van de uitreiking, eventueel vergezeld met een foto, in "Kerkbeheer te publiceren. Inmiddels zijn de eerste Protestantse Kerk-insignes uitgereikt:

GOUD insigne toegekend aan:

Geessien Speulman-Pronk,
Hervormde gemeente Eext,
Anderen en Eexterzandvoort, 40
jaar ouderling

Cornelia van Maanen, Protes-
tantse wijkgemeente Rotterdam
Kralingen, 40 jaar kerkelijk
werker in Utrecht en de Paulus-
kerk in Rotterdam

Gerard Jan Clement, Protestantse
gemeente Kamperland, 45 jaar
preekvoorzitter

Pietje Renske Ditewig-van de
Pol, Protestantse gemeente
Veenendaal wijkgemeente West,
41 jaar diverse functies ten
dienst van de Protestantse
gemeente

Johan Herbert August W.
Veenendaal, Protestantse Velp,
41 jaar ouderling en pastoraal
medewerker te Doesburg en
Velp

ZILVER insigne toegekend aan:
Simon Evenhuis, Protestantse

gemeente i.w. Boerakker,
Nuis-Niebert, 25 jaar voorzitter
van de classis, voorzitter van de
(federatieve) kerkenraad

Jan Anninga, Hervormde
gemeente Rijsoord, 32 jaar
jeugd-diaken-diaken en voorzit-
ter diaconie

Hendrik Jan Willem Bakker,
Spannum-lens en Kubaard, 25
jaar predikant

■ **Kerkbalans adviseurs geven advies op maat**

Veel colleges van kerkrentmeesters zijn al druk bezig met de voorbereidingen van de actie Kerkbalans 2013, die in de meeste gemeenten begin 2013 wordt gehouden van zondag 13 tot en met 27 januari, onder het motto: "Wat is de kerk u (jou/mij) waard?"

De Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) beschikt over enkele Kerkbalans adviseurs, die colleges van kerkrentmeesters kunnen adviseren bij het opzetten van een verantwoorde geldwervingsactie en in het bijzonder bij het invoeren van de nieuwe communicatiestrategie voor de geldwerving: "Verbreden en

Verdiepen". Bij "Verbreden" gaat het om het benaderen van minder actieve leden; bij "Verdiepen" om het vragen van een hogere bijdrage van de actieve categorie gemeentelieden. Voor het werk van de Kerkbalans adviseurs brengt de RPG alleen hun reiskosten in rekening, verhoogd met een bedrag van € 25 per bezoek voor telefoon- en administratiekosten.

De Kerkbalans adviseurs zijn actief in verschillende regio's in het land. Wie op zoek is naar een advies op maat voor de situatie van de eigen gemeente, kan zelf rechtstreeks per e-mail contact opnemen met de Kerkbalans adviseur in het betreffende rayon. De rayonindeling is als volgt:

- Groningen, Friesland en Drenthe: G.A.J. van der Toorn: gajvandenstoorn@hetnet.nl
- Overijssel-Flevoland, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg ten noordoosten van de autoweg Den Bosch-Eindhoven-Venlo, met uitzondering van de classis Limburg: W. Springer: W.Springer@kerkbalans.nl
- Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland, met uitzondering van de Zuidhollandse eilanden: A. de Boer: a.deboer@kerkbalans.nl
- Zeeland, de Zuidhollandse eilanden en Noord-Brabant ten zuidwesten van de autoweg Den Bosch-Eindhoven-Venlo: R.M. Belder: RMBelder@hetnet.nl

Onderscheidingen van de VKB

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan

Dingeman van der Giessen, Fijnaart, Heijningen en Standdaarbuiten, 50 jaar organist.

Eduard Cornelis de Goffau, Halsteren en Nieuw-Vossemeer, 50 jaar organist.

E.C. de Goffau, Halsteren en Nieuw-Vossemeer

GOUD

toegekend aan

Johannes Eshuis, Assen, 44 jaar organist.

Leendert Robertus van Vliet, Benshop, 40 jaar kerkrentmeester en organist.

L.R. van Vliet, Benshop.

Jan Leendert van der Zwart, Delft, 45 jaar organist.

Robert Boudewijn Bernard van Efferink, Katwijk aan Zee, 40 jaar organist.

R.B.B. van Efferink, Katwijk aan Zee.

Gerrit Blok, Oudenbosch c.a., 40 jaar organist, dirigent kerkkoor en verzorger kerkblad.

Dirk Teunis de Jong, Papendrecht, 40 jaar diverse functies.

Gerrit Albert Vrieling, Roden-Roderwolde, 41 jaar archivaris en administrateur.

ZILVER

toegekend aan

Maarten Jacobus Groen, Assen, 37 jaar organist.

Frits Kok, Breda, 30 jaar organist.

F. Kok, Breda.

Everhard Zwart, Capelle aan den IJssel wijk West, 25 jaar koster.

E. Zwart, Capelle aan den IJssel.

Rienk Zeverink, Lelystad, 30 jaar organist.

Sjoert van den Berg, Lelystad, 30 jaar kerkorganist.

Jaap Lock, Maassluis, 32 jaar kerkrentmeester en technisch adviseur.

J. Lock, Maassluis.

Piet Bouterse, Maassluis, 27 jaar kerkrentmeester.

P. Bouterse, Maassluis.

Hartog Vecht, Rhenen, 34 jaar corrector/lid van de redactie kerkblad Onderweg.

BRONS

toegekend aan

Heleen de Jong-de Bode, Capelle aan den IJssel wijk West, 12½ jaar koster.

H. de Jong-de Bode, Capelle aan den IJssel.

Arie de Jong, Capelle aan den IJssel wijk West, 12½ jaar koster.

KKG

KKG rentmeesters en makelaars

uw partner in kerkelijk vastgoed

Hieronder vindt u een greep uit het actuele aanbod van KKG rentmeesters en makelaars.

Meer informatie en foto's vindt u op onze website: www.kkgkka.nl

De Triangel te Almere

NH Kerk te Purmerland

verkocht onder voorbehoud

Voormalig kerkgebouw te Ten Post

'OLV ten Hemelopneming' te Paterswolde

Ontmoetingskerk te Geersdijk

De Gaarde te Bunnik

Meer informatie: www.kkgkka.nl • T (033) 467 10 10

VELLEMA TORENUURWERKEN

Vellema Torenuurwerken is al meer dan zestig jaar gespecialiseerd in reparatie, restauratie en periodiek onderhoud van (monumentale) torenuurwerken en klokken. Vellema combineert kennis en respect voor historische- en monumentale waarde met de vele mogelijkheden van toepassing van eigentijdse (automatiserings)technieken.

Kijk op onze website voor meer informatie of bel ons voor een vrijblijvende afspraak: **0518 43 22 99**.

VELLEMA
TORENUURWERKEN

UNETO-VNI

VELLEMA. PASSIE VOOR MENS EN TECHNIEK.

VELLEMA TORENUURWERKEN - GRIENEDYK 48 - HALLUM - WWW.VELLEMA.NL

Pels & Van Leeuwen

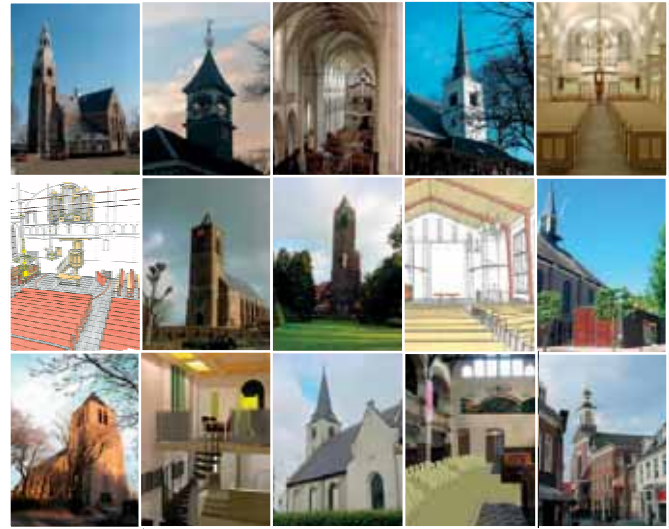
ORGELBOUWERS SINDS 1903

NIEUWBOUW
RESTAURATIE
ONDERHOUD

Platinalaan 10
5234 GH 's-Hertogenbosch
Tel 073 641 29 51
Fax 073 642 50 55
www.pelsenvanleeuwen.nl
info@pelsenvanleeuwen.nl

Lakerveld ingenieurs- & architectuurbureau BV
architectuur · instandhouding · onderhoud · bouwhistorie

Noordzijde 95' 4225 PL Noordeloos
tel. 0183-582600 fax. 0183-581049
info@lakerveld-noordeloos.nl www.lakerveld-noordeloos.nl

HUGO REBEL

MEUBELMAKERIJ

ontwerp en maatwerk

Warandeburgstraat 15, 1271 ZC Huizen
T 035 5381224 E info@rebelmeubelmakerij.nl

www.kerkinterieurmaat.nl

Uw glas-in-lood, onze zorg!

- Glas-in-lood restauratie
- Nieuw glas-in-lood
- Gebrandschilderd glas-in-lood
- Glassaplique
- Glasfusing
- Glasmonumenten
- Gast-atelier voor kunstenaars

GBB Glasbewerkingsbedrijf Brabant

by Glasbewerkings Bedrijf Brabant "GBB"
Kapitein Hattensstraat 10
5015 BB Tilburg
Tel: 013-5325110

VAN DER WAL
glas-in-lood bv

Van der Wal glas-in-lood bv
Het Hoge 5
7251 XT Vorden Tel: 0575-555742
Van Oldenbomeveldstraat 83
6828 ZN Arnhem Tel: 026-3706731

Donatus

het vertrouwde verzekeringsloket van A tot Z

Voor kerken en kerkelijke gebouwen heeft Donatus een aantal specifieke verzekeringsproducten ontwikkeld. Ook voor kerkelijke werkers in loondienst en kerkelijke vrijwilligers heeft Donatus verzekeringen op maat. Bijvoorbeeld:

- + aansprakelijkheid en rechtsbijstand
- + auto/verkeersschade
- + CAR-verzekering
- + inboedel/inventaris
- + kerkgebouwen, pastorieën en woonhuizen
- + kostbaarheden
- + milieuschade
- + monumenten
- + ongevallen vrijwilligers
- + orgels
- + verenigingsgebouwen
- + ziekengeld
(loondoorbetaling bij ziekte)
- + ziektekosten/zorgverzekering

Graag informeren wij u nader. Bel ons gerust voor een informatiefolder of een afspraak. Ook kunt u via onze website vrijblijvend een offerte aanvragen.

Donatus

Dé kerken- en monumentenverzekeraar

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

BELANGENBEHARTIGING • DIENSTVERLENING • KENNIS INSTITUUT

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer is de organisatie van beheerders in de Protestantse Kerk in Nederland. De VKB zorgt voor de belangenbehartiging en de dienstverlening voor haar leden.

Daarnaast is de Vereniging een kennisinstituut ten dienste van kerkrentmeesters en alle andere beheerders in de Kerk. De VKB beschikt daartoe over veel kennis en ervaring op het gebied van geldwerving, gebouwen en monumenten, beheer van begraafplaatsen, verzekeringen, enz.

De VKB weet wat er speelt in de kerk en in de wereld daar omheen. Zij weet wat kerkelijke gemeenten nodig hebben en zoekt daar betaalbare oplossingen voor. Protestantse gemeenten, Hervormde gemeenten, Gereformeerde kerken en Evangelisch-Lutherse gemeenten, maar ook externe relaties die binnen de doelstellingen van de Vereniging vallen, kunnen gebruik maken van de volgende diensten van de VKB:

- **MAATWERK IN VERZEKERINGEN:**
nu al ruim 6000 verzekeringen, ondergebracht bij Marsh/Mercer, voor WA, bestuurdersaansprakelijkheid, rechtsbijstand, ongevallen, fraude en beroving, vervanging van predikanten, zorg en inkomen, inkomensverzekeringen onder op maat gemaakte polisvoorwaarden en tegen uiterst scherpe premies.
- **STEUN BIJ GELDWERFING:**
al het materiaal voor de actie Kerkbalans (Nieuwe Stijl), eigen folders en brochures voor uw gemeente, advies voor de plaatselijke geldwerving.
- **ADVIEZEN VOOR BEHEERDERS:**
over kerktorens, orgels en kerkverwarming, belastingwetgeving en beheer van kerkelijke begraafplaatsen.
- **PUBLICATIES:**
handleiding voor kerkrentmeesters, modellen voor plaatselijke regelingen, overeenkomsten en tarieven.
- **ONDERSCHIEDINGEN VOOR VRIJWILLIGERS:**
draaginsignes, legplaquettes en speldjes bij jubilea van kerkelijke medewerkers.

VKB - IN DIENST VAN DE KERK

Centraal Bureau Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer
in de Protestantse Kerk in Nederland
Nicolaas Maessingel 271D, 3311 KS Dordrecht
Postadres: Postbus 176, 3300 AD Dordrecht.
Telefoon: 078 - 639 36 66, Fax: 078 - 631 59 49
E mail: info@kerkrentmeester.nl
Website : www.kerkrentmeester.nl